

SLOVENEK

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 26.—
za pol leta 13.—
za četrt 6-50
za en mesec 2-20
za Nemčijo celoletno . 29.—
za ostalo inozemstvo . 35.—

V upravnistvu:

Za celo leto naprej . K 22-40
za pol leta 11-20
za četrt 5-60
za en mesec 1-90
Za pošiljanje na dom 20 v. na mesec. — Posamezne štev. 10 v.

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13 —
za trikrat 10 —
za več ko trikrat . . . 9 —

V reklamnih noticah stane enostolpna garmondvrsta 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja:

vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; neizplačana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 6.
Sprejema naročila, inserate in reklamacije.
Upraviškega telefona štev. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

8. avgust.

Kmalu napoči dan, ko se zbere krščanska slovenska mladina v Kamniku. 8. avgusta bodo privrele stotine in stotine krepkih slovenskih fantov v prijazni Kamnik in z njimi naši možje koneniki in naše zavedne žene. Pregledali bomo svoje moči, štelj naše zveste in delavne somišljenike. Pozdravili bomo posvetnjaka in duhovnika, dijaka in kmečkega fanta, vodivnega politika in preprostega bojovníka v naših vrstah.

V prvi vrsti bo to praznik naše mladine. Po trudopolnem delu se bo pokazala v praznični lepoti. Pa nikar ne mislite, ko boste videli naše junake korakati in gibčne vaje izvrševati, da se znajo samo kazati! Ne, to so mladeniči, ki v naši organizaciji primejo za vsako delo; ki tudi v tihoti in skromnosti delajo; ki se tudi duševno izobrazujejo; kojih vrhovno načelo je poštenost življenja, doslednost in značajnost, zvestoba in neustrašnost.

In marsikdo se bo zamislil nazaj v one čase, ko je tuj duh, strupen duh vel med našo mladino: duh verske mlačnosti, sirovosti, izzivanja — ko se je le pilo in hujškalo — zapravljalo in pobijalo. Se danes je precej tega; nekatere slabe strani so v naši mladini še bolj razvite kot so bile prej; nasprotniki izprijačo zlasti najmlajšo deco. Toda začetek k boljšemu je storjen, odporna četa raste, krščanska mladina je premagala bojazen in ozire pred nasilno in prešerno »svobodomiselnostjo« nasprotne mladeži.

Orel se vzpenja višje in višje. Po manifestaciji v Kamniku bo zaključil svoje večje manifestacije prireditve. Po zimi se vrši v Ljubljani dvatedenski izobraževalni in telovadski tečaj, priredi se potem več tečajev po deželi po dva in tri dni, poveča se »Mladost« itd. Tudi kamniška prireditve je le znamenje ob naši daleč me-reči poti, le za hip se bomo ustavili in pokazali, koliko smo se naučili. Potem se zopet odpravimo na trudopolno delo ljudske probuje in vzbujaje močnatosti ter izobrazbe v našem narodu, v prvi vrsti med njegovo mladino.

Sporod kamniške prireditve bo v glavnem sledeči:

Dopoldne: Ob pol 10. uri prihod posebnega vlaka v Kamnik; ob 10. sveta maša v župni cerkvi; ob 11.—12. govori in pozdravi pred »Kamniškim domom«, obhod po mestu s kavalkado in godbami; ob 12. skupno kosilo. — Popoldne: Ob 4. uri javna telovadba in ob 6. uri veselica.

Vsem Slovincem in Slovenkam, ki se 8. avgusta zberó v lepem Kamniku, pri-srčen: Na zdar!

Ploj in Biankini.

Poslanec Biankini razglaša v »Narodnem Listu«, da so sklenili »protiobstrukcionistični« jugoslovanski poslanci, da izstopijo iz »Narodne zveze« in da je naznanil izstop v imenu vseh poslancev Ploj dr. Šusteršiču.

Mi g. Biankiniju ne moremo pomagati, a gola in neovrtna istina je, da dr. Šusteršič še do danes ni sprejel nobenega takega naznanila, ne od poslanca Ploja in ne od koga drugega.

Kaj to pomenja? Nikakor ne verujemo, da bi poslanec Biankini pisal nam eno ma neresnico. Prisiljeni smo torej sklepati, da je res nekaj jugoslovanskih poslancev, med njimi očitno tudi poslanec Biankini, dne 10. min. mes. nekaj podobnega sklenilo, kakor poroča »Narodni List«, dr. Ploj pa prevzete naloge kratkoma ni izpolnil. In zakaj ne?

Zato, ker so se takoj oglasili resni in rodoljubni možje iz »Zveze južnih Slavena« zoper početje poslanca Ploja in Hribarja, ki izvirajo zgolj iz osebnih, malenkostnih razlogov. Poslanec Biankini v »Zvezi južnih Slavena« dne 10. julija ni imel pravico, da govori, ker je že dober teden prej bil izstopil iz »Zv. j. Sl.«, ker ni hotel glasovati pri proračunu zoper Slovanom sovražno Bienerthovo ministrstvo. — Biankini je takrat izstopil tudi iz »Narodne zveze«, torej dne 10. julija ni mogel še enkrat prijavljati svojega izstopa. — Položaj je zdaj ta-le: V »Zvezi južnih Slavena« se nahaja struja, ki hoče razbiti »Narodno zvezo« zato, da zamore svobodno na lastno pest občeovati z Bienerthom in z Bilinskim. Tej struji pripadajo osebiti Hribar in Ploj. Drugi del »Zveze južnih Slavena« pa ne uvidi nikakršnega razloga, da se razbije »Narodna zveza«. Pripadajo mu resni, rodoljubni možje, ki dobro znajo, da je baš začasa obstoja »Narodne zveze« pridobili jugoslovanski življenj v državi tako veljavo, kakor še nikdar poprel. Uverili so se pa tudi pošteno in rodoljubni možje, da je bilo to le mogoče, ker je zapustil »Slovenski klub« vse malenkostne ozire in ponovno, neustrašno vihtel zastavo celokupnega jugoslovanstva in se ni zmenil za trenutne udobnosti. Prvič, odkar obstoja avstrijska zbornica, so delali Jugoslovani velikopotezno politiko, ki stremi za velikimi cilji. In to ne z malim uspehom! Pošteni, rodo-

ljubni možje so se prepričali, da prejšnja poslance »Slovenskega kluba« najvzvišenejšje narodno čuvstvo in da jim je hrvaška stvar ravno tako pri srcu kakor slovenska. Izpoznali so pa tudi, da so poslanci »Slovenskega kluba« odkriti prijatelji, na katere se lahko v vseh okolišnostih zanašajo, ker so vselej zvesto, moško in dosledno držali, kar je sklenila »Narodna zveza«. Odkrito so povedali poslanci »Slovenskega kluba« svoje mnenje in kar je sklenila »Narodna zveza«, jim je bilo sveto. Kako krasno je en sam poslanec »Slovenskega kluba« — Gostinčar — izvedel sklep »Narodne zveze« v proračunskem odseku, kako žalostno pa se je pregrešil zoper dotični soglasni sklep iz malenkostnih, osebnih razlogov podpredsednik »Zveze južnih Slavena« dvorni svetnik dr. Ploj! Vse to so videli resni rodoljubi v »Zvezi južnih Slavena« in zato je naravno, da se upirajo nesrečnemu Plojevemu in Hribarjevemu početju, ki hoče la iz razlogov prav nizke veljave razbiti edinstvo Jugoslovancev, ki je dovedla v zadnjem zasedanju do tako krasnih uspehov. To so razlogi, da se vsaj doslej še ni posrečila Ploj-Hribarjeva nakana. Upravičeno je upanje, da se sploh ne posreči, saj ne v obsegu želja teh dveh pokornih služabnikov kabineta Bienerth-Bilinski-Schreiner.

Značilno zborovanje.

Te dni so se v Mariboru zbrali nemški svobodomiselní poslanci s Koroškega in Štajerskega ter poslali po listih izjavo, ki je pač zelo značilna. Nam se zdi, da je najbolj poučna za naše liberalce, ako so ti sploh še za kak nauk pristopni.

Nemški alpski poslanci izjavljajo, da pomena slovanske obstrukcije ne vidijo v tem, da se gre S. L. S., češkim agrarcem ter primorskim Slovincem za zatiranje bosanskega kmeta niti ne smatrajo za nje poglaviti vzrok to, da bi dr. Šusteršič rad postal minister, marveč v tem, da se gre za dosego popolne nacionalne in kulturne enakopravnosti Slovencev. Nemški poslanci pravijo, da v tej stvari sami vidijo grožnjo in preté vladi z obstrukcijo, ako tej zahtevi Slovencev ustreže.

Dobro! Nemce razumemo. Sicer je kaj žalostno in za politično nemoralno, ki zastruplja avstro-ogrsko monarhijo, kaj karakteristično, da se alpski Nemci ne obotavljajo izpovedati, da smatrajo težnje slovenskega naroda po enakopravnosti za grožnjo. Čuditi se pa temu ni, ako pomislimo, da politične podivjanosti in nemu boju in izčrpanem življenju. Ajdova setev je čas boja in napora, nemirno ki-pečega in brez prestanka šumečega življenja, čas silnih naporov in srčne zadovoljnosti, čas vročih dnevo in mirnih noči. Kakor narava, se tudi duša ljudska takrat razvije do viška in izčrpa vse svoje sile in tisoče src in cela narava se zlije v eno veliko, mogočno pesem zmage in dela.

Prenehajte, umetniki! Slikar, ne mešaj barv, pisatelj, odloži pero, glasbenik, ne udarjaj na strune, kipar, ne dolbi marmora, pevec obmolni s svojo pesmijo. V tem trenutku bi bila vsaka človeška umetnost samo profanacija velike in vzvišene umetnosti, ki se razgrinja pred nami. Prigušila bi velike in mogočne akorde, ki zvane iz src in iz prirode, zamazala veličastno sliko, ki se je razgrnila pred nami. Odvrzi vse, sleci samega sebe s sebe, ter se vrzi v življenje in predaj njegovim valovom in zapoj s prirodo, ki kipi okrog tebe, s solncem, ki ti žge na glavo, z vetrovi in z oblaki, z vročim znojem delavca, ki se trudi na njivi in tihim veseljem angela, ki prinaša iz neba svoj blagoslov.

To je naša pesem, pesem ajdove setve.

× × ×

Tiha, svetožarna, nebeška noč visi še nad dolino. Kot velikan, ki podpira nebo,

strpnosti pri Nemcih ni nikjer ne kraja ne meje in nesramnosti, ki jo alpski Nemci opravičujejo z Nietzschejansko »Herrenmoralo«, še ni dospela do vrhunca. Ljudje, ki so vstanu v čisto slovensko ozemlje naseljevati luterance iz rajha, so še kaj drugega zmožni. Ampak to je treba pri-bit, da te ljudi podpirajo naši liberalci.

Preišči vse slovarje vseh jezikov in ne boš našel besede, ki bi le približno mogla označiti to početje »slovenske« liberalne stranke. Alpski Nemci izjavljajo, da se gre slovanski obstrukciji za politično in narodno enakopravnost Slovencev, »slovenski« liberalci pa kriče, da se gre le za osebne interese dr. Šusteršiča. Kreka in bogsigavedi koga še! Nemci grozijo, da v jeseni obstruirajo, ako bo vlada Slovencev le količkaj ugodila in se zaklinjajo, da mora vlada slovansko obstrukcijo s silo treščiti na tla, magari ukiniti ustavo, »slovenski« liberalci pa ponujajo tej vladi in Nemcem bratsko pomoč, da bi mogla slovansko obstrukcijo strmoglaviti!

Toda naši liberalci so med Nemci samimi za svoje delo našli samo zaničevanje. Nemcem so slovenski liberalci dobri za delo razdiranja, ko pa bodo opravili, jih bodo brcnili stran. Saj pravijo alpski nemški poslanci v svoji izjavi, da so se liberalni Slovenci dali za 900.000 K kupiti in da oni — Nemci — to obsojajo, češ, vlada bi jih bila lahko tudi zastoj dobila!

Tako delajo naši liberalci, ki so pred letom s političnimi pretepi simulirali svojo narodnost in so za slovansko enakopravnost povzročili smrt dveh slovenskih proletarcev. Tako pomagajo alpskim Nemcem in vladi »slovenski« liberalci, ki bodo prihodnjo nedeljo zborovali na Jesenicah v imenu svetih apostolov Cirila in Metoda! Ne pod imenom svetih Cirila in Metoda — pod imenom Wilinga se odslej zbirajte!

II. velehradski shod.

Velehrad, 2. avg. 1909.

Zjutraj od 7. do 9. ure sta imeli posvetovanja zahodna in vzhodna sekcija. Posebno zanimivo je bilo posvetovanje vzhodne sekcije. Vodil ga je metropolit Szeptycki, ki je v imenu ruskega protijereja Maliceva priporočil, naj bi se od naše strani gledalo posebno na to, da se orientalcem jasno razloži vprašanje Brezmadežnega spočetja, kakor tudi vprašanje papežev nezmotljivosti. Največjo težavo dela orientalcem to, da zamenjujejo papežev infalibilitas z inpeccabilitas. Malicev sam opozarja pri tem, da je treba strogo ločiti med peccare (grešiti), kar je

stoji sveti Kum sredi noči, tih in zamišljen. Prišel bo čas, ko ga bo obsijalo solnce in čete zvestih vernikov bodo hitele zajemat milosti in blagoslova na njegov vrhunec. To bo potem, ko bo izpeta naša pesem, ki odmeva zdaj po dolini, — pesem ajdove setve. Temne smreke Jatne in nekoliko bolj živahne bukve Bele vode so umolk-nile in zaspale. Iz skrivnostnega polumraka štrle skale starega gradu in kum-ljanskega pogorja in med njimi zevalo tihi prepadi. A med skalami in prepadi buči Sapota in poje vedno eno in isto in vsa stoletja še neizpeto pesem boja in dela. Samo kresnice se žare v travi in zvezdice na nebu in večna luč odseva iz okna cerkve gori na strmi skali nad prepadi, kjer počivajo v senci sv. križ anaši raniki.

Noč je tiha in mirna. Nikjer nobenega glasu, nikjer ni znaka življenja. Samo duhovi vladajo zdaj v naravi in dobri ange, lji. Pri nas kraljuje namreč še romantika duhov. Pogozdnega duha vidijo včasih drvarji na Magoiniku in pri Beli vodi, škrtar se skriva med grmovjem in ponuja nepredvidnim ljudem denarje. Čatež sedi na beli rebri, celo Malika so videli še nedavno v Jatni. Sapota pa in Sava imata spet svoje, povodne duhove. V poslednjih časih se pa ti duhovi umikajo vedno bolj in bolj in se prikažejo vedno bolj redko kakšni ženici ali drvarju ali samotnemu potniku in kmalu bodo izginili popolnoma.

LISTEK.

Izpod Kuma.

2. Ajdova setev.
(Poezija v prozi.)

Ze si minul za letos, čarobni čas razkošne poezije, silnih vtiskov in globokih čustev, nepozabljivi in napozabljeni čas ajdove setve. Kar so drugod časi jesenske trgatve in pomladnega brstenja, zimskih lovov ali letnih letovišč, — časi življenja in poezije, — to je pri nas čas ajdove setve. Takrat se razvijajo do vrhunca vse življenjske sile, vzdrgetajo vse speče energije, takrat kipi življenje silno in mogočno in od vseh naših vrhuncev in dolin odmeva glasno in zmagovito, drzno in ponosno, nadebujna pesem dela.

Kako prazna je lahkomisljena vinska trgatve južnih dežel v primeri z našo ajdovo setvijo! Pred njo dolgočasna, mrtva zima, v kateri bo lastnik vinograda morda zapustil vinograd, kakor se odloži letna suknja, in šel v mesto, da si z mestnimi zabavami preganja dolgčas zimskih dni. Za njo je nekaj lenih, pekočih mesecev, v katerih je viničar, če je le mogel, v senci iskal zavetja pred solnčnimi žarki. In kratki dnevi trgatve same so, kakor lahkomisljena zabava velikih otrok.

Kako prazni in brez cilja so tudi dnevi zimskih lovov na severu pri veliki gosposdi! Človek potrebuje v življenju boja in napora, drugače je njegovo življenje brez vsebine in brez cilja. In ako sta ga osoda in vzgoja vrgla na breg reke življenja in postavila v položaj, da lahko kot neprizadet gledalec opazuje z bregov reke življenja našega življenja trud in boj, mora si včasih sam umetno ustvariti boj in napora. Drugače bi mu bilo življenje preveč pusto in prazno. Toda tak umetno ustvarjen boj življenja je kakor slika morskikh valov ali mogočnega pogorja v primeri z njunim uzorom.

Kako dolgočasna in mrtva je celo nadebujna pomlad v primeri z ajdovo setvijo. Majnik je lep, toda prazen in ker je prazen, postane kmalu dolgočasen. Samo cvetje in zelenje, pričakovanje in koprnenje, same nade za daljno prihodnost, a nobene sile, nobenega napora in truda. A kaj je življenje brez truda? Kakor da bi moral hudo sestradan želodec polniti samo z biškoti in tortico! Za življenje potreba globokejših vtiskov, silnejših vplivov, kaj takega, kar življenje izčrpuje z naporom, ubija s trdom, razvija njegove speče sile, in to je pri nas »ajdova setev«.

Lepša, kot pomlad, je jesen, ko vse visi, se klanja k tebi in ti ponuja svoje sado-ve. Jesenski čas je čas tihe samozadovoljnosti in mirnega uživanja po konča-

čin srca in volje, in mej »infalibilitas« (nezmotljivost), kar je čin uma, na kate-
rega pa lahko sv. Duh vpliva. Isto last-
nost, ki jo mi kot nezmotljivost (infalibili-
tas) pripisujemo papežu, pripisujejo Ori-
entalci cerkvi in ekumeničnemu koncilu.

P. Franko povdarja pri tem posebno
to, da je papeževost nezmotljivost samo
Orientalcem primerno treba razložiti in
jo bodo lahko sprejeli.

Na predlog protijereja Maljceva je
sekcija sprejela sledeče sklepe (resolu-
cije):

Želi se, da se obojestransko spozna-
vanje mej katoliško in orientalsko cerk-
vijo od dne do dne veča;

Želi se, da posebno orthodoxni bogo-
slovci, kar se tiče katoličanstva, ne črpajo
iz protestantovskih virov, v katerih je
neresnica;

Želi se, da pravoslavna učeča se mla-
dina prihaja na katoliške univerze, ne le,
da se seznani s teologijo, ampak tudi z
zgodovino in drugimi disciplinami.

Na predlog P. Špaldaka S. J. se tudi
sprejme, naj se med Orientalci razširja
knjige, ki pojasnjujejo katoliški nauk. Na
predlog P. Franka se sprejme, naj se po-
sebeno skrbi za specialni studij cerkvene
zgodovine prvih XIV. stoletij, ker tam je
jedro vsega vprašanja, posebno se prvih
7 koncilov in florentinskega koncila.

Nazadnje predlaga protijerej Malj-
cev, naj se pošiljajo ruskim seminarjem in
učenjakom seznanji predavanj in profes-
orjev katoliških univerz.

Ob 9. uri je glavno zborovanje.

Prvi je govoril P. Straub iz Kalks-
burga o principu enotnosti Kristusove
cerkve, kjer se je na široko dotaknil vpra-
šanja primata rimskega škofa v prvih
krščanskih stoletjih.

Nato je govoril Francoz Gratieux o
moralnem elementu teologije Homjakova.

Za njim je predaval Rusin dr. Bocian
o tem, kako bi študije o liturgiji obeh cer-
kev lahko pospeševale zblizanje vzhoda
in zahoda. Povdarja posebno, da se da
v glavnem oboja liturgija speljati nazaj
na neke skupne osnovne oblike (sv. ma-
ša), kakor tudi, da se mnoge šege naha-
jajo v obeh obredih (sklepanje rok, blago-
slavljanje, križanje se). V osnovnih, prin-
cipijelnih rečeh oba rita soglašata, parti-
kularnosti pa so nebitvene in nastale pod
raznimi pokrajinskimi in narodnimi vpli-
vi. V principijelnih rečeh se ravno kaže
splošnost, katoličanstvo obreda. Pripo-
roča, naj se to dejstvo uporabi tudi pri
izvajanjih glede na enotnost nauka. Bogo-
slovci in laiki naj se več pečajo za vpra-
šanja obreda, pa tudi ljudstvo naj se po
predavanjih pouči o raznih obredih, da jih
ne bo preziralo, ampak prav cenilo in raz-
umelo.

Dr. Snopek nastopi nato s skrbno iz-
delanim referatom o pravovernosti sv.
Metoda in njegovih učencev. Ker se je o
njegovih spisih glede tega že tudi pri nas
(»Čas« 1907) pisalo, se s tem referatom ne
bom obširneje pečal.

Popoldne je govoril prvi P. Bukovski
o epitimijah (pokori). V prvih stoletjih sta
vzhodna in zahodna cerkev enako učili,
kar se tiče kazni za greh, le posameznosti
se je različno razlagalo. V VI. stoletju so
pa nastale o tem herezije in obe cerkvi sta
se postavili na stališče proti njim. Pozneje
pa se je v vzhodni cerkvi dobilo vedno
več bogoslovcev, ki so o tem krivo učili
in tako je v zadnjih stoletjih prevladalo
mej ruskimi bogoslovci mnenje, da imajo
epitimije samo pomen zdravila.

V istem predmetu je govoril prof.
Sucin iz Balas falva na Sedmograškem,
unirani Rumun. Zdi se mu to vprašanje
zelo važno, ker je od njega odvisno sta-
lišče napram vicam.

Tudi pri nas se spreminja vse in preraja.
Gozdovi se sekajo, skalna pobočja zara-
ščajo, duhovi, stari prebivalci naših pogo-
rij, se umičejo vedno dalje v tihe globine,
nastajajo novi ljudje in nova zemlja, toda
vedno odmeva še od naših gora stara pe-
sem in se izgublja v višave, pesem dela in
boja — a v najmočnejših akordih zveni ob
času ajdove setve.

Obrisli Kuma se prično prikazovati iz
mraka, ozračje siv, že je mogoče razlo-
čevati temno drevje in bela pota, na hišah
se temnejša streha deli od belega zidu, na
vzhodu se prikaže na nebu rumen trak. Ni
še jutra, ampak prikazali so se šele prvi
njegovi znaki, a že se je oglasila naša pe-
sem. Orač je vstal in odprl vrata, pogle-
da! na nebo in po zemlji: »Lep dan bode.«
Ne izgubljamo časa in besedi! Črna, tiha
zemlja že čaka s svojo plodovitostjo, nebo
že vabi s svojim blagoslovom! Ne mine
mnogo časa in orač se je že odpravil na
razleglo, požeto strneno polje — na ajdo-
vo setev. Šel je mimo kozolcev, v katerih
je zloženo požeto strneno žito in srce se
mu je razširilo. Ni bilo ne toče ne kake
druge uimre. Lahko bi bila letina še boljša,
a hvala Bogu tudi za tako. Samo Bog nas
varuj še strele in ognja!

Jutro se je razprostrlo nad dolino,
tiho je priplavalo od vzhoda in pogledalo
doli v vse globeli do Vidrme peči ob Sa-

Že v teologičnih delih grške cerkve
se pogosto zadene na mnenja in bogoslov-
ce, iz katerih se da z gotovostjo sklepati,
da nimajo epitimije samo pomena zdravila
(medicina), ampak tudi »vindicatiois«.

Pa najsi se tudi teologi zavzemajo v
prvi vrsti za zdravilni pomen, dokazuje
praksa vzhodne cerkve, da je ljudstvo
praktično na stališču katolicizma, ne pa
vzhodnih bogoslovcev. Kot primer navaja
to, da splošno molijo za mrtvece, da bi se
jih Bog usmilil.

Profesor krakovske univerze dr.
Zdziechowski govori o ruskih mislilcih,
kako so skušali rešiti ruski kulturni pro-
blem. Prvi v ti vrsti, Čadajev, ga je rešil
v smislu katolicizma. Od njega se začne-
njata glavni dve ruski kulturni struji: za-
padnjaštvu in slavjanofilizmu. Zadnji je na
stališču ruske pravoslavne cerkve in sku-
ša pozitivno rešiti versko vprašanje.
Glavni zastopnik je Homjakov, proti ka-
teremu je nastopil Solovjev, ki se je iz-
recno izrekel za primat papeža. Za njim
sedaj nihče ne hodi. Na moderno mišljenje
je največ vplival Berdjajev, ki je začel v
smislu misticizma kneza Trubeckega.
Schelling je sicer zelo vplival na ruski
misticizem, a misticizem Berdjajeva je
vendar precej drugačen kot Schellingov.
Kar se tiče stališča napram Solovjevu in
njegovim idejam so njegovi pristaši proti
misli zveze obeh cerkev, ker mislijo, da
bi jim ta dala papoczarizem, ki bi ne bil
nič boljši od cazaropapizma. Ideje Berd-
jajeva so pot do modernega irracionaliz-
ma, ki mu je največ absolutna misel.

Profesor Ritik iz Djakova govori nato
o razmerju Solovjeva do Hrvatov. Zgo-
dovinar Rački je tisti človek ki je Solov-
jeva povabil prvič na Hrvaško; Stross-
mayer je bil velik njegov prijatelj, sku-
paj sta po Vanutelliju (sedanjem kardina-
lu) poslala svetemu očetu spomenico
glede unije vzhoda in zahoda. Znaní Mar-
ković je polemiziral proti njemu. Mnogo
reči bomo izvedeli šele, ko se bodo obja-
vila pisma Strossmayerjeva, kar sedaj še
njegova oporoka razkranjuje.

P. Končar S. J. iz Sarajeva govori o
ovirah unije. Te, pravi, so v prvi vrsti
dogmatične. Ena glavnih ovir se mu zdi
primat rimskega škofa. Kot glavno sred-
stvo za pripravo zveze priporoča pose-
bno čiščenje sv. Evharistije, kjer se du-
hovno združujemo s Kristusom, da bi bili
vsi tudi na zunanje združeni z mističnim
telesom Kristusovim, s sveto Cerkvijo.

Vzporedno se je vršil dopoldne shod
čeških učiteljev, zvečer pa in jutri zjutraj
je sestanek čeških bogoslovcev in aka-
demikov.

Slika z meje.

31. julija sem v »Slovencu« pisal o
potrebi, da se v okviru nepolitične orga-
nizacije somišljenikov S. L. S. ustvari ve-
lik in enoten organizem, ki bo imel
v evidenci narodno posestno stanje na
naši jezikovni meji ter uredil in vodil
obrambno delo, koder se Slovenstvo tu-
jstvu umika. Sedaj bi razložil, kako si to
organizacijo mislim zasnovano, ako bi
razmere ne bile tako kričeče, da moram
prej izpopolniti sliko, ki sem jo podal pri
konkretnih okoliščinah, v katerih na jezi-
kovni meji in neposredno ob njej živi slo-
venski življenj ter se bori z Nemcem za živ-
ljenje in smrt.

Zadnjič sem v velikih potezah opisal
kraj X. na črti Maribor-Gradec. Vem, da
je marsikdo zmaheval z glavo, češ, saj to
ni mogoče. V št. III, kjer se nemški in
sloveski življenj neposredno dotikata, je paš
umevno, da je tujstvo, ki razpolaga z več-
jimi natornimi in umetnimi sposobnostmi

ter sredstvi, domačijo precej prepojilo, to-
da v kraju, ki je skoro dve uri od te toč-
ke oddaljen in leži v še popolnoma slo-
venskem ozemlju, je skoro nemogoče, da
je narodna zavest že tako zelo ugasnila.

Žalibog, da na to ni mogoče drugače
odgovoriti, kakor da je slika, ki sem jo
zadnjič podal v razmerah v X., še pre-
lepa. Takorekoč od spredaj tišči na ta
kraj iz severa Nemec — predstraže so pa
skoro vse že zasedene od sovražnika; za
hrbtom imamo sicer čisto slovensko
ozemlje, celo narodno zelo zavedne vasi
— pa te nimajo nanj nobenega vpliva.

To dokazuje v tem posebnem slučaju
dvoje: 1. nezogibno prodiranje nemštva
od severa, 2. vsled neodpornosti sloven-
skega elementa že tako zelo naraslo na-
rodno mlačnost, da zavedno ozemlje, ki je
v ozadiju, ne more te ogrožene točke pre-
roditi in vlti vanjo odbijalne sile. In sled-
nje je, kar treba posebej osvetliti.

Dejal sem v prejšnjem dopisu, da je
ljudstvo v X. narodno mlačno. Danes mor-
am to v toliko popraviti, da se ta mlač-
nost že »preraja« v zagrizeno odpadni-
štvo. Ljudje, o katerih sem dozdaj mislil,
da se slovenski govoriti ne upa ali da
smatrajo slovenski pozdrav nekako za
menj veljaven, so povečini že pravi odpad-
niški fanatiki. Zadnjič sem po nedeljski ju-
tanjli maši pismonoši, ki je obenem ob-
činski sluga, ko je prilepil na stare šolo
sliko komplicirano sestavljen samonemški
dayčni razglas, dejal: »Saj tega ljudje
vedar ne morejo razumeti.« Na mojo žal-
lost so kmečki očetje in viničarji, ki so
naju obkolili, metali name sovražne pogle-
de in pozneje sem se v pogovorih v bai-
tah sam mogel prepričati, da me ti po-
gledi o kakovosti njihovih čutil niso va-
rali ...

Ostro sem govoril zadnjič tudi o duš-
nopastirskih razmerah. Žal mi je in hudo
pri srcu, a črtati ne morem od tega niti
jote. V nedeljo sem na veliko žalost v cerk-
vi opazil, da ima silno veliko kmečkih
očancev nemške molitvenike. Slovenski
Mohorjeve družbe in drugi pa plesnijo po
kotih! Slovenskih knjig bi tukaj ljudje ta-
ko blizu velikih kulturnih središč lahko na
cente dobili, pa žalibog — prav veliko jih
je, ki slovensko brati nečejo. In vendar
medseboj na domu pa s psom in prašičem
še vedno slovensko govorijo ... Če bi v
tem kraju bila saj samo Marijina
družba — ni kaj, da ne bi dušni pastir
mogel s prav majhnim trudom doseči saj
to, da bi fara imela samo slovenske molit-
venike. Ampak takih reči tukaj nimajo.
Odločno je treba tudi to grajati, da se
kateheza otrok tako zanemarija. Če se
vzame vse skupaj, se otroci skoro pol leta
niso katehetizirali!

Pol nganje razvozlja seveda šola.
»Utrakvističnost« te dvorazredne šole iz-
gleda sledeče: V prvih dveh oddelkih pr-
vega razreda se učijo vsi predmeti slo-
vensko, nemščina pa je predmet, in sicer
jo vsak dan otrokom vlivajo v možgane,
v nemščini pa se slej poučujejo vsi pred-
meti. Pri tem je treba pomisliti, da sloven-
ščino »kot predmet« poučuje nadučitelj, ki
jo sam komaj lomi, drugi pa to, da je šte-
vilo predmetov v zadnjih dveh oddelkih
veliko večje in važnejše kot v prvih dveh
in se zato nemščina neprimerno več po-
učuje kot slovenščina. Tako utrakvistič-
nost naj zlodej vzame. Vsa učila so seve-
da nemška in prav rafinirana zlobnost tiči
v tem, da so predvsem krajevne karte po-
vsem nemške, vsled česar se seveda ni
čuditi, da mlajši rod ne ve več za marsi-
katera domača imena sosednih krajev.

Narodno odpadništvo je — saj med
Slovenci — redno in nujno združeno tudi
z versko mlačnostjo in z moralno dege-
neracijo. Tujci — osvojilci cerkvenega

praga ne prestopijo, od domačega prej ta-
ko globoko religioznega ljudstva pa hodi
zdaj k maši le ena tretjina. Značilno je,
kako propadajo fantje. Narodno nezaved-
ni, topogledi, skoro vsi tudi slabe rasti, se
smilijo človeku, če jih delj opazuje. In čis-
to trdno sem prepričan, da kdor bi reci-
mo zdaj začel s prerajanjem tega ljudstva,
bi ne mogel prav nič računati niti na mladi
rod od 16 let dalje — treba bi bilo začeti
s komaj šoli odraslimi. Pa še za te bi mor-
al človek biti Mesija ...

Prihodnjič opišem še več važnih sre-
dišč ob tej črti, da ne ostanem dolžan do-
kaza, da so razmere v X. tipične,
splošne in pojav elementarnega
ter sistematičnega raznarodoval-
nega gibanja. In še nekaj! Naseljevanje
Saksov, Prusov ter Vrtemberžanov se že
jame raztezati tudi od št. IIIa doli v smeri
proti osredju.

O narodnoobrambnem delu se zelo
veliko filozofira. Veliko jih je, ki se jim ne
zdi važno in njihov argumenti so prav
čudni. Širi se »politična zavest« — pra-
vijo — v osrčju, to »kulturno okrepljenje«
se potem iz sredine nekako razliva na pe-
riferijo, vrh tega deluje v Slovencih nek
elementarni jezikobranjevanji nagon itd.
itd. Vse to je navadno in nič kaj pametno
spintiziranje ter metafizikovanje v zrak.
Tu je konkreten slučaj, ob katerem se raz-
bijejo take puhlice. Ljudstvo izgubila jezik
s strahotno naglico, in če se obraniti
koder se, ima pečat jezika plebejcev, he-
lotov, gobavcev izven mesta. Tudi čude-
ža splošne in globoke preroditve »naro-
dove volje« in njegovih »intrapoličnih
energij« itd. ne bo nobeden čez noč nare-
dil. Nevarnost je bližnja, zato pomoč ta-
ko potrebna. Jaz sem n. pr. hud sovraž-
nik narodnega razbijanja — pa če bi tu-
kaj enkrat pokale šipe pri brezvestnih in
brezdusnih raznarodovalcih, bi se mi srce
zasmejalo. Bilo bi v tem slučaju in v teh
razmerah celo nekega vzgojevalnega po-
mena. Hitro na delo — to je prva beseda,
in druga: O sredstvih ne veliko modro-
vati. Treba zelo primitivno začeti — s
hurra-narodnostjo; če ne, bomo vse za-
mudili.

Poslanec Dobernig — precej bi-
stra glava — je 1. avgusta v uvodniku
»Tagesposte« zelo dobro pogodil, da se
zdaj ne začneja samo jugoslovansko,
ampak tudi južnonemško
vprašanje. Nemci morajo delati na to, da
v slučaju, če res pride do trializma, saj
Slovence izolirajo. In če bi se jim ne po-
srečilo, Kranjske odcepiti od jugoslo-
vanske državne skupine, hočejo vsaj to
doseči, da obdrže obmejne okraje v nem-
ški alpski skupini. V to svrhu bodo Nemci
zastavili vse svoje sile, ki gotovo niso
majhne in preko katerih ne pridemo z naj-
večjim idealizmom. Prav gotovo bi se
Nemstvu ta politična namera posrečila,
ako prodrejo ob najbolj ogroženi jezikov-
ni črti le še nekoliko delj v slovensko
osredje in ga razcepijo. In da trializem
brez obmejne Slovenije za nas ni piška-
vega oreha vreden, je menda tudi čisto
gotovo. Narodnoobrambno delo na drob-
no je za nas zlasti v sedanjih zgodovins-
kih trenutkih vitalne važnosti. Važno je
tudi, da ga organizira demokratična, kr-
ščanska ljudska stranka.

Kako, o tem se bo dalo še veliko
govoriti. Za zdaj bi le to rad povdaril, da
mora slovenski narodni kulturni
svet biti kolikor mogoče avto-
nomen, pred vsem pa enoten organi-
zacija, ki se bo iz enega osredja vodila.
T.

Kranjska deželna vinarska za- druga in krajevne zadruge.

Deželna vinarska zadruga je osnova-
na. Zadruga je z omejeno zavezo. Jam-
stvo je petkrat tolikšno kolikor znašajo
vzeti deleži. Pristopnina znaša 10 K, vsak
delež po 20 K. Namen deželne vinarske
zadruge je pospeševanje prodaje v deželi
pridelanega vina. Zato pa se bo posluževala
vseh sredstev, ki dovedejo do cilja.
Teoretični pouk v vinarstvu v dosegu
boljše kvalitete, naprava vinotočev prist-
nih domačih vin, reklama, vinske razsta-
ve. Posebno skrb pa bo polagala na to,
da se osnujejo krajevne vinarske zadruge.

Vsled obnovitve vinogradov se v de-
želi v količkah dobrih letinah pridela to-
liko vina, da ga v deželi ne bi bilo mo-
goče konsumirati, ako bi tudi ne imeli
nobene konkurence z izvenkranjskimi
vini. Hočemo-li da ves veliki trud in vse
velike žrtve za obnovljenje vinogradov
niso bile zastoj in takorekoč v škodo de-
želi, tedaj treba storiti drugi korak, da se
to vino spravi iz zidanc na trg v nevino-
rodnem delu domače dežele in pa zunaj
dežele, osobito na severu države.

So ljudje, ki trdijo, da naša vina niso
za izvoz. Priznani veččuki pa so nasprot-
nega mnenja, da se vipavsko vino že se-
daj kosa z drugimi, dolensko vino iz

ugodnih leg krškega in novomeškega okraja ter Belokrajine pa je prav tako dobro za izvoz. Ko se z umnim kletarstvom doseže izjednačeno blago pa bo s pridom tekmovalo z nižjeavstrijskimi vini. To prav radi verjamemo, kajti kar dandanes pride v promet pod marko dolenskega vina, je večkrat križano z drugimi in ne pristno dolensko vino.

Da dobimo izjednačeno, v kvaliteti kar mogoče dobro vino, treba umnega kletarstva z večjimi kvantitetami. To pa je mogoče le potom združenih kleti. Nepozabni dekan Erjavce je v vipavskem knjiškem društvu pokazal pot, po kateri moramo iti tudi na Dolenskem.

Deželna vinarska zadruga potemtakem mora smatrati snovanje lokalnih zadrug kot eno najvažnejših nalog.

S snovanjem lokalnih vinarskih zadrug pa je iz stvarnih razlogov pričeti tam, kjer je takoj mogoče ustvariti takovinsko kvaliteto, da bo mogla z uspehom tekmovali na vinskem trgu tudi izven dežele, in to so vipavski, krški in novomeški okraj ter Belokrajina. Ker ima Vipava že svojo zadrugo, je treba zastaviti sedaj moči v navedenih krajih Dolenskem.

Seve da se s tem noče izločiti drugih vinorodnih krajev dežele. Le na dan, organizatorji, tudi drugod, deželna vinarska zadruga bo šla tudi tam z enako verno na roke. Sicer pa, ako bo šlo iz navedenih krajev vino ven, bodo posredno imeli tudi drugi kraji korist, ker bodo svoje pridelke doma v deželi lažje oddajali.

Pri snovanju krajevnih vinarskih zadrug treba pritegniti zlasti srednje in male producente, ker ti združenja najbolj potrebujejo. Treba tudi, da se te akcije udeležujejo vsi naši delavni veljaki.

Snovanje in vzdrževanje vinarskih zadrug je težavna in pa v prvem začetku precej draga stvar. Mnogo truda, mnogo sitnosti in pa ponekod trenutnih neuspehov si moramo biti svesti. Kaj takega pa vzdrži le oni, ki mu je gospodarski napredek malega moža pri srcu. In v vrsto teh požrtvovalnih mož štejemo našo duhovščino in zato apeliramo na njeno aktivno sodelovanje pri snovanju in vodstvu krajevnih vinarskih zadrug.

Upamo, da bo ta važni smoter deželne zadruge našel pravo razumevanje v vrstah producentov, vendar pa svarimo pred vsakimi velikimi trenutnimi nadami, da se bo naša vimska kupčija kar čez noč na bolje obrnila, ker tudi taka zadruga potrebuje razvoja.

Take krajevnne zadruge kakor deželna vinarska zadruga morajo temeljiti na samopomoči. Ker bo deželna vinarska zadruga z reklamo, informacijskimi in organizacijskimi zadevami imela obilo stroškov, se nadejamo, da k deželni vinarski zadrugi pristopijo vsi, ki vedo važnost gospodarskega napredka ceniti, čeprav niso direktno interesirani. Podpirajte dobro stvar in pristopajte k deželni vinarski zadrugi. Priglasite je naslovljati: Deželna vinarska zadruga v Ljubljani — Deželni dvorec.

J. M.

Strah pred Slovenci.

Po vsem nemškem časopisju odmeva zdaj strah pred Slovenci. Nemci se boje, da nastopijo jeseni Slovani združeni proti ponemčevalni sedanjí vladi. Ne gre jim v glavo in jim ne gre, da hočemo tudi Slovenci postati dejansko enakopravni v avstrijski državi, kakor to predpisujejo na popirju avstrijske postave. Smilijo se nam naši kranjski liberalci. Slabo kupčijo je napravil poslanec Hribar z odpisom tistih 900.000 kron za zgradbo obrtne šole, a še teh 900.000 K mu ne privoščijo. Smili se nam. Pomilujemo ga, da mu še tega beaškega daru ne privoščijo, da že prepo-vedujejo Bienenrthu, kar je že storil. Nemci, pohlepneži ministrskih škricov, še vedno trde v svoji laži, da stremi Šusteršič po ministrstvu, dasi jim je dobro znana njegova izjava, da ministrstva nikdar prevzel ne bo. Bienenrth naravnost priporoča, naj pokaže Slovincem in Čehom svojo ponemčevalno železno pest, pri tem pa seveda pozabljajo, da ne živimo več v tistih časih, ko so smeli Nemci ad maiorem Germaniae gloriam vršiti najhujša protislovanska nasilstva. Kaj bo jeseni? O tem se veliko piše in ugiba. Toliko je zdaj znano, da se prične pogajati Bienenrth v drugi polovici avgusta z voditelji večjih strank o jesenskem parlamentarnem zasedanju. Pred vsem se ji gre za zasedanje češkega deželnega zbora. O položaju »Nemško-nacionalna korespondenca« gotovo ni slabo poučena. Zato je mogoče, kar poroča, da »Poljsko kolo« pritiska na Bienenrtha, naj preosnuje jeseni ministrstvo. Pred vsem zahtevajo Poljaki, naj odstopi Bilinski, ki naj bi mu sledil namestnik dr. Bobrzyński. »Brüxer Ztg.« poroča, da pade tudi dr. Hochenburger in da prevzame delavsko ministrstvo neki krščanski socialc. Z ozirom na položaj se napoveduje, da bodo nemški svobodomiselni poslanci konferirali prej, kakor so prvotno nameravali. Bienenrth zasliši cesar Franc Jožef še ta mesec v avdijenci.

ŠPANSKA IN MAROKO.

Nekoliko manj poročil dohaja zdaj s Španskega. A te, kar jih je, so grozna dovolj, da se je že človeku lasje in da mu zastaja kri v žilah.

Socialnodemokratska tolovajstva v Barceloni.

Po zaslugi in hujkanju socialnodemokratskih in anarhističnih voditeljev so požgali sodrugi v Barceloni 54 cerkva in samostanov. Človekoljubni socialni demokrati so tako povzročili, da je brez strehe 7000 sirot. Socialnodemokratski dijakji so zažgali arhitektonično znamenito zgodovinsko stavbo samostana San Antonio in nenadomestljivo samostansko knjižnico, ki je imela 100.000 del. Požgali so tudi rdeči pospešitelji znanosti, umetnosti in obrti pravoslovno zgodovinski muzej in umetniško obrtni muzej. Rdeče zverine so 17 umorjenih redovnic izkopalji iz grobov, jih 12 razstavili na barijadi pred mestno hišo, pet pa pred durmi milijonarja Gueela. Zdaj je v Barceloni mir. Napravili so ga topovi, ko je bilo celo skrajno strpnim španskim oblastim divjanja in morije preveč. Dne 28. julija je šele nastopil general Santiago. Kroglice so mu žvižgale okoli ušes, ko je s svojim štabom zapustil prefekturo. General je nato vzkliknil: »Gospodje Katalončani, postopal bom z vami tako, kakor zaslužite.« V tem trenutku prijezdi ordonančni jezdec, ki je javil, da so došli topničarji. General je ukazal, naj prične artiljerija obstreljavati z rdečimi zastavami okrašeni »Ljudski Dom«, kjer so se utrdile rdeče bestije v človeški podobi. Socialni demokrati so se nekaj časa še branili, a granate so jih iztrezile in pognale v beg. Vojaki so se dobro držali. Izmišljena so poročila, da niso držali discipline.

Na afričanskem bojišču.

Štroški za vojsko bodo znašali najmanj 300.000.000. Kabili dobivajo še vedno ojačenja. Iz Melille je izgnal general Marina 59 oseb. Kabili so presenečili dne 3. t. m. zvečer špansko šotorno taborišče in pobili ter ranili več častnikov in vojakov.

BOJ MED ALBANCİ IN SRBI.

Pri Medavi ob srbsko-turški meji se je vršil dveurni spopad med Albanci in Srbi. Ubit je bil en Albanec, več jih je pa bilo ranjenih.

NOVI BOJI V PERZIJİ.

V Perziji se neprestano vrše spopadi med pristaši starega šaha in med pristaši sedanje vlade. Rusi nameravajo ojačiti svoje posadke v Perziji.

STAVKA NA ŠVEDSKEM.

V Stokholmu stavkajo uslužbenci cestne železnice. Tuji zapuščajo mesto. Poulična železnica in izvožeki ne vozijo. Banke so nakupile veliko revolverjev. Vojaki stražijo plinarno in elektrarno. Stavka ni splošna.

Dnevne novice.

+ **Orlov dan v Kamniku.** Ker je slovensko dijaštvo sedaj na počitnicah, naslovov vseh naših somišljenikov dijakov pa nimamo pri rokah, vabi tem potom »Zveza telovadnih odsekov Orele« vse slovensko katoliško narodno dijaštvo na svoj praznik dne 8. avgusta v Kamnik. Obrača se tudi na vse članice in člane »Slomškove zveze«, da pohite dne 8. avgusta v Kamnik med slovensko mladino ter se pridružijo Orlovemu delu!

+ **Sabljanje »Orlov« v Kamniku.** V programu telovadbe za II. izlet Z. T. O. »Orlov« v Kamnik je postavljena tudi točka »Sabljanje«. — Našim čitateljem hočemo podati kratko sliko te točke, o kateri bodo dobili udeleženci kamniškega izleta brez vsake dvojbe najboljši vtis. V mestu Korčula v Dalmaciji izvaja se igra »Moreška«, ki izhaja iz dobe »Maurov«, za katere je gospodoval ta bojevit narod na lepem otoku Korčula, ki se imenuje latinsko »Corcyra nigra«. Od imena »Maur« izhaja ime »more« in od tega ime »moreška«. — »Moreška« se je prej igrala vsako deseto leto (ista je bila igrana leta 1875. pred N. V. cesarjem ob obisku Dalmacije). Dandanes se pa igra vsako leto 29. julija na god sv. Teodora, patrona Korčule. — Igra se vrši na sledeči način: Dva sultana sta. Jeden je arabski — drugi turški. Arabskemu sultanu se je posrečilo, da je zaslužil »bulo«, ženo turškega sultana. Vsled tega je nastal dvoboj med sultanoma, v katerem nastopite vojski obeh. (Vsaka vojska šteje 12 fantov in vsi so opravljeni v narodni noši; arabski in turški.) Vsak vojak posebej pa ima dve sablji. Vojska se postavi v kolo, 12 notranjih in 12 zunanjih ter se potem prične ob spremljevanju godbe sedem slik sabljanja, ki se končajo z zmago Turka, nakar zapade »bula« v roke svojega prvega gospodarja — turškega sultana. To vse se seveda izvaja med pričkanjem sultanov in ob navzočnosti »bule«. Pred 14 leti je to igro povzel Škol v Spletu iz »Moreške«

— toda samo sabljanje brez pričkanja sultanov in ob nenavzočnosti »bule«. — Produciral se je s tem ne samo v Dalmaciji, ampak tudi v Sarajevu, Osijeku in Zagrebu. Povsod si je pridobil lovoriko vsled svoje izvežbanosti. — Pomni pa je, da v tem sabljanju nastopata izmed vseh hrvaških Sokolov samo Spletski in Korčulanski. — Ko je došel v Ljubljano g. F. Z. Donadini, ki je rodom Korčulanec in ud hrvaškega Sokola ter pristopil k našim bratom »Orlom«, se je zaneslo v naše telovadne odseke tudi sabljanje po vzoru »Moreške«. Izvežbali so se telovadni odseki v 5 slikah, sličnim onim gori omenjenim »Moreške«. — Bratje šentvidskega in ljubljanskega odseka bodo prvič nastopili v tej igri v Kamniku. Opozarjamo vse prijatelje naših »Orlov« na to junaško točko, ki bode končavala program javne telovadbe, katero bodo uprizarili 8. avgusta t. l. naši mladi »Orli« v Kamniku. Torej vsi v Kamnik, kjer bode orlovska organizacija poleg druge telovadbe izvajala tudi sabljanje kot najboljši dokaz, kako ume ceniti poleg duševne izobrazbe tudi telovadbo v najširšem smislu — kot izborno telesno izobrazbo.

+ **Zadružni kurz za duhovnike in učitelje** se prične v ponedeljek, 9. t. m. ob 10. dopoldne. Trajal bo do vštete petka. Vsak dan bo dopoldne od 8.—10. ure predavanje, na to bo dopoldne in pa popoldne praktičen pouk v knjigovodstvu. Kdor se želi udeležiti kurza, naj se nemudoma oglasi v Zadružni zvezi.

+ **Strahovlada v kranjskem deželnem šolskem svetu** straši po predalih »Slovenskega Naroda«. Liberalci so se začela desetletne Heinove dobe tako lepo privadili protekcije v prilog liberalnim hujšakem, da kar razumeti ne morejo, da zdaj posluje deželni šolski svet ob je k t i v n o. Pravično se delita solnce in senca, ne glede na politično prepričanje in stremljenje. Seveda to ne ugaja tistim ljudem, ki so bili celo desetletje vajeni le protekcije svojih ljudin krutega preganjanja političkih nasprotnikov. Kaj vse je moral v oni dobi n. pr. prestati naš poslanec Jaklič! — Zdaj pa čutilo izvestni hujšaki, da je tista »zlata doba« enkrat za vselej minula. Deželni šolski svet bo mirno nadaljeval preko klobasarij »Nemškega Naroda« svoje delo pravičnosti, v blagor in korist ljudskemu šolstvu in se bo vedno oziral le na postave, ne pa na »Narodove« članke. Prav radi verujemo, da izvestni kliki to ni prav in da ji tudi nikdar prav ne bo. A njeno jadikovanje ji ne bo nič pomagalo, ker se mora tudi izvestna klika privaditi objektivnosti!

+ **Korupcija išče zdaj »Slovenski Narod«** v naši stranki. Včeraj se je spravil na imenovanje nekaterih gospodov uradnikov pri kranjskem deželnem odboru. Ej, to je že smešno, da je pričel »Narod« vihteti po svojih mislih pasji bič nad našo stranko, ko razpolaga dejansko le s tankim sukancem. Kdaj so že minuli tisti časi, ko se je svet prestrašeno vpraševal, kadar je zasukal »Narod« rokave pa nam grozil s pestjo in se strahoma povpraševal: »Ježešta, kaj bo pa zdaj!« Danes se sukančevemu »Narodovemu« groženju vse posmehuje, najbolj pa liberalci sami. »Narod« je s svojimi grožnjami nekoliko nepreviden, ker nas kljub vsej lojalnosti le še lahko pripravi do tega, da bodo preklinjali njegovi lastni privrženci »Narod« zato, da stopimo iz rezerve in pričnemo brskati po liberalnih temnih uradniških kotih.

+ **»Dežela kranjska nima lepšega kraja«**, je nadpis včerajšnjemu »Narodovemu« uvodniku. Lep je, kakor se sploh gladko in prijetno čitajo na popir spravljene vzdih mehkih, sentimentalnih ljudi. Kljub temu pa obžalujemo, da je zmagala sentimentalnost in ne zdrav razum, ki bi bil moral velepati »Narodovemu« uredništvu, da spravi članek v tiste predale, kjer čakajo vstajenja neprimerni, stvari škodljivi, dasi lepi, nežni rokopiši. Članek kliče namreč kranjskemu deželnemu odboru »Rešite Bled«, to se pravi z drugimi besedami, naj kupi kranjski deželni odbor bre z p o g o j n o Bled. Včerajšnji »Narodov« članek je popolnoma izpremenil stališče, ki ga zavzema naša stranka z ozirom na to vprašanje. Nikdar namreč naša stranka ne more pristopiti, da bi ji liberalci ukazovali, kaj da naj stori in kaj da naj opusti. To naj si liberalci in tisti, ki se zatekajo k njim, enkrat za vselej zapomnijo.

+ **Naši dnevi v Dalmaciji.** Danes smo dobili iz Spleta naslednje poročilo: Ta teden se vršita v Spletu II. sestanek katoliško-narodnega dijaštva hrvaškega in evharistični shod v Dubrovniku. V teh zgodovinskih važnih dneh, ko jugoslovansko vprašanje s tako silo sili na dan, so Slovenci morali pokazati svojo skupnost s Hrvati in v velikem številu — čez 150 — jih je odpotovalo na jug, na lepo obalo naše sinje Adrije. Danes par novic o potovanju k sestankom, o katerih bomo obširno poročali. Čez 700 udeležencev iz cele slovenske in hrvaške domovine je odpeljal iz Reke parnik »Daniel Erno«. Parnik zažvižga in stoglava množica je zapela z

»mogočnim glasom našo skupno himno »Liepa naša domovina«. Stoglava množica je na obrežju odkrito odpevala in klicala v pozdrav. Popoldne ob treh smo prišli v Zader, italijansko gnezdo. Reditej sestanka je hotel v mesto brzojaviti in tu neka italijanska baraba strga hrvaško trobojnico. Na bregu izza hiš je žvižgala italijanska mularija. Na parniku so zadoneli klici: »Živio hrvaški Zadar!«, na bregu pa žvižgje in »Abbasso!« Na molu so se zbirali Hrvati — prosto ljudstvo in gospoda — in pevali z nami. Policija je res vzorno skrbela za red. Na videz je ljudi razganjala, a za njenim hrbtom je laška fakinaža pobirala kamenje. Mnogo kamenja je priletelo na parnik, dva Hrvata in en Slovenec so ranjeni. Policija ni imela oči za napadalce, pač pa je aretirala Hrvata, ki ni nehal prepevati »Liepa naša domovina«. V pozdrav so mahljale iz oken hrvaške trobojnice. — Na parniku je bila postrežba silno slaba, mnogo gospodov je bilo brez kosila in večerje. Vožnja silno krasna. Na parniku se je neumorno prepevala hrvaška in slovenska pesem. Razen duhovnikov in dijakov je na potovanju izmed Slovencev tudi gospod tovarnar K. Pollak z družino, dva župana, en učitelj s soprogo in več kmečkih posestnikov. — Ob 10. uri zvečer smo bili v Spletu. Že dolgo časa so se obetale velike demonstracije, kajti Splet je glavno gnezdo socialnih demokratov in pokretašev. Vendar vse tiho. V spremstvu orožnikov so odkorakale dijaške čete v mesto pojoč in kličoč živio naši in hrvaški stvari. Bog daj blagoslov našemu delu za jugoslovansko idejo!

— **General usmiljenih bratov v Novem mestu.** Iz Novega mesta se nam piše: Dne 3. t. m. je semkaj došel preč. general usmiljenih bratov P. Kasijan Yasser v spremstvu č. g. priorja Kajetana kot tajnika na vizitacijo. Na kolodvoru je bil sprejet od mil. g. prošta dr. Elberta in č. o. priorja Polikarpa Vavpotiča. Med slovesnim zvonjenjem v obeh cerkvah, se je visoki cerkveni dostojanstvenik peljal v cesar Franc Josipovo bolnico usmiljenih bratov. Pri portalu je bil od konventa po vizatorje predpisanim redu slovesno sprejet in v kapelico spremljan, kjer so se vršili predpisani obredi. Ravnokar je preč. o. general končal vizitacijo na Španskem, Francoskem, Angleškem, Irskem in v Belgiji, spremljal ga je preč. o. provincial Emanuel Leitner. Tukaj se je pričela vizitacija hiš v graški provinciji. Ko bo ta končana, se vrne preč. o. general v Rim.

— **Toča.** Iz Borovnice: V vasi Pokojišče in Padež se je terek, 3. t. m., zvečer po Avemariji med hudo nevihto usula kot oreh debela toča, ki je v kratkem času pokončala vse poljske pridelke. Ubogi ljudje ne bodo imeli kaj z njiv vzeti; vse je okleščeno. Lani suša, letos toča! Vse toži in obupuje! Tudi v Borovnico je segla toča, pa je padala med dežjem, zato ni napravila toliko škode kot na visokih, hribovitih vaseh Pokojišču in Padežu.

Iz Polšnika: Dne 3. avgusta zvečer je razsajal hud vihar s točo, kateri je moral proti Kumu in Dolam biti še hujši. Videlo se je popoldne proti gorenski strani, kako črno je vse in bliski so švigali vmes in grom se je čul. Hvala Bogu, da je bila toča med dežjem in da ni naredila večje škode.

V Škocijanu, občina Lipljene, je v terek zvečer toča pobila vse poljske pridelke. Hitra pomoč je potrebna.

Z Rakitne: Toča se je oglasila v terek zvečer 3. t. m. okrog 8. ure tudi pri nas na Rakitni. Dobro, da ni bila suha, ampak da je padala med dežjem. Znatno je pobila in uničila poljske pridelke onim Rakičanom, ki imajo svoje njive pod Smrekovcem.

— **Poučni izlet učencev kmetijske šole na Grmu** je bil letos na Gorenjsko in Štajersko in je trajal tri dni, od 29. do 31. julija. V četrtek 29. julija so prišli v spremstvu vodje Rohrmann in adjunkta Zdoška v Ljubljano, kjer so si ogledali pred vsem uredbo perutninarke postaje tvrdke Ditrih in Krapš v Šiški. Z opoldanskim vlakom so se odpeljali v Medvode soboto, dne 31. julija, ko si izletniki ogledali obe mlekarni g. M. Ivančiča. S p o n o čnim vlakom so se odpeljali na Štajersko in prišli v petek, 30. julija, ob 7. uri zjutraj v Puntigam. Od tu so si ogledali najprej perutninarso postajo oskrbnika Armin Arbeiterja v Feldhofu in potem bogato opravljeno kmetijsko šolo v Grotenhofu. Pozno popoldne so obiskali tudi novo urejeno zadržno vinsko klet, ki je last zveze gospodarskih zadrug štajerskih. V soboto, dne 31. julija, ko si izletniki ogledali na daleč znano drevesnico tvrdke W. Viener v Messendorfu pri Gradcu in nazadnje še tovarno za uporabo sadja »Styria«, ki izdeluje sadne soke in razne sadne konserve in ki se peča v veliki meri tudi z izdelovanjem zelenjadnih konserv. Udeležniki so bili povsod prav prijazno in gostoljubno sprejeti. Ekскурzija sama je bila prav poučna ne le glede mlekarnstva in z njim združene prašičereje, perutninarstva, sadjereje in uporabe sadja zadrž. vinske trgovine, ampak tudi glede

poljedelstva in kmet. poskusov. Zahvala za to gre pred vsem slavnemu deželnemu odboru, ki je omogočil ta izlet in ki obrača vso skrb na razvoj kmetijskega šolstva.

Za »Ljudski sklad« so darovali gg.: Vlačav Vondrašek, Ambrus, 10 K, Fran Dimnik, Begunje, 2 K, Fran Lenger, Ziri, 20 K, Demšar, St. Vid pri Vipavi, 5 K, Anton Bonač, Begunje, 5 K, Fran Kepec, Češnjice, 18 K, Josip Novak, Dragatuš, 2 K, K. Jaklič, Prežganje, 5 K, G. Vilman, Ljubno, 5 K, Iv. Abram, Črni vrh, 5 K, Josip Zelnik, Čemšenik, 10 K, J. Virant, kanonik, Rudolfovo, 10 K, I. Renier, Krško, 10 K, Fran Vovko, St. Vid nad Ljubljano, 5 K, I. Lavrič, Cerknica, 20 K, I. Tušar, Idrija, 1 K, A. Zore, Mirna peč, 2 K, I. Brence, Preska, 10 K, Fr. Šmid, Selca, I. Boncelj, Železniki, 2 K, Val. Bernik, Homce, 5 K, Fr. Juvan, Brezovica, 3 K, J. Azman, Gorje, 10 K, Avg. Sinkovec, Škofja Loka, 10 K, Jos. Babič, Bistrica, 1 K, dr. Marinko, Rudolfovo, 10 K, Štefan Dušnik, Hrenovica, 5 K, Ig. Žust, Moravče, 20 K, Fr. Zbašnik, Hinje, 5 K, J. Karlin, Sorica, 2 K, A. Jemec, St. Jakob ob Savi, 5 K, An. Pipan, St. Vid pri Zatičini, 5 K, J. Teran, Kamnik, 4 K, S. Zupan, Ježica, 10 K, J. Rozman, Kovor, 5 K, Fr. Hiersche, Radeče, 10 K, J. Jereb, Škofljan, 6 K, B. Bartol, Sp. Bernik, 2 K, J. Benedičič, Črni vrh, 5 K, M. Poljak Ajdovec, 5 K, M. Jereb, Primskovo, 3 K 50 v., V. Bergant Terboje, 2 K, J. Bizjan, Moravče, 30 K, A. Belec, St. Vid, 5 K, J. Hladnik, deželni poslanec, Trebelno, 30 K, A. Azman, Postojna, 5 K, M. Rihar, Smartno pri Litiji, 10 K, I. Podlesnik, St. Vid, 15 K, Iv. Lavrič, nabral v veseli družbi s trojanskim župnikom, 10 K, gg. državni poslanci 90 K.

Proti hrvaški zastavi na Reki. Ko so duhovniki, namenjeni na evharistični shod v Dubrovnik, hoteli iti korporativno po Reki k parobrodu in so razvili hrvaško zastavo, pristopila je policija in zabranila, da se više po Reki hrvaška zastava. Na Reki je prepovedano nositi vsak hrvaški znak. Kaj takega kot sedaj pod Rauchom ni bilo niti pod Khuen Hedervaryjem!

Hrvaško državno realno dol je seni Voloska.

Zopet nesreča v Kranju. Dne 2. avgusta je Marija Šlibern, stara 56 let, šla z gorečo petrolejo po stopnicah in padla. Vžgala se ji je obleka in se je tako hudo opekla, da je drugi dan umrla. Imela je bolezen, da jo je včasih vrglo. Zato menda ni klicala na pomoč.

Stavba novega Aljažvega doma na Vratih vrlo napreduje ter bode meseca septembra že pod streho. Novi Aljažev dom bode najznamenitejša planinska stavba v slovenskih planinah. Prilije bode zidano, prvo nadstropje pa iz mecesno-vega lesa. Turistom in letovičarjem bode na razpolago kopalna soba in dvanajst sob z eno do tremi posteljami, vrhu tega v podstrešju skupno ležišče z 22 posteljami. Prostor, kjer se gradi novi planinski hotel, je vzvišen ter nudi opazovalcem krasen razgled po celi dolini. Kakor kažejo dosedanje smeri plazov in oblika terena je ta kraj popolnoma varen pred plazovi. Stroški stavbe bodo prekorčili proračun za več tisoč kron, ker je ostali les podrtega Aljažvega doma popolnoma neraben za novo stavbo in tudi rešeni inventar je le neznatne vrednosti. Ker pokrijejo dosedaj došli prispevki komaj tretjino stavbenih stroškov, dovoljujemo si še nadalje apelirati na požrtvovalnost slovenskega občinstva in na prijatelje slovenske turisticke.

Ogenj na Rašici. Iz Smartnega pod Šmarno goro se nam piše: V jutro 3. avgusta je prestrašil našo okolico ogenj na Rašici. Zgorel je Venkov kozolec poln žita. Bajle je zažgal deček, ki je hotel na vse zgodaj požgati ose na kozolcu. Popoldne istega dne je pa toča ropotala tako, da nam je vse zblila. Bila so tla hipno kakor po zmi. Vse v snegu. Še drugi dan v jutro so bili pod kapom kupi zrnja. Ljudstvo žaluje. Nekateri celo jokajo na polju, ki je sedaj uničeno, dasi je tako lepo prej kazalo.

Stanko Peharčeva knjižnica. Javna ljudska knjižnica »Slovenske dijaške zveze« v Črnomlju se bode imenovala od sedaj naprej »Stanko Peharčeva javna ljudska knjižnica Slovenske dijaške zveze v Črnomlju«.

Na Bled je prišel na letovišče slavni srbski pesnik Pero Odavič.

Imenovan je za stalnega učitelja na tržaški slovenski šoli slovenski skladatelj g. Emil Adamič.

Ban Rauch uničil Kraljevico. Mažarsko društvo Danubius je hotelo zgraditi dok za brodogradnje v Kraljevici. Vse hrvaške oblasti so se temu uprle, ker bi bilo s tem uničeno to lepo hrv. kopališče, ki vsak dan dobiva večjo vrednost. Sedaj je ban Rauch vzel stvar v roke ter dal »Danubiusu« dovoljenje, da sme delati v Kraljevici, kar hoče. Kraljevica je kot kopališče s tem uničena.

Odbor za proslavo stoletnice rojstva Lj. Gaja vabi na svečanosti, ki se

bodo vršile dne 14., 15. in 16. avgusta v Krapini. Glavni del svečanosti bo 15. avgusta. Kdor želi v Krapini prenočiti ali se udeležiti banketa (5 K), naj to javi slavnostnemu odboru v Krapino. — Tega slavlja velikega Lj. Gaja, prvobuditelja Hrvatov in Slovencev, naj bi se udeležili Slovenci v prav velikem številu. Kjer bodo po načrtilnejših možeh zastopani vsi slovanski narodi, tja moramo hiteti mi Slovenci v čim največjem številu kot najboljši sosed, ki uživamo plodove ilirskega pokreta in kot integrirajoč del naroda, ki se imenuje tu slovenski, tam hrvaški.

25. etnico, odkar je v politični službi — je praznoval včeraj policijski ravnatelj v Trstu, dvorni svetnik dr. Alfred Maussi.

Odbor za proslavo stoletnice rojstva Lj. Gaja vabi »Matico Slovensko«, oziroma vse Maticarje na svečanosti, ki se bodo vršile dne 14., 15. in 16. avgusta v Krapini. Glavni del svečanosti bo 15. avgusta. Kdor želi v Krapini prenočiti ali se udeležiti banketa (5 K), naj to javi slavnostnemu odboru v Krapino. — Na to slavlje velikega Lj. Gaja, prvobuditelja Hrvatov in Slovencev, vabim najiskrenejše ves odbor »Matic Slovenske« in vse ostale Maticarje. Kjer bodo po najodličnejših možeh zastopani vsi slovanski narodi, tja moramo hiteti v čim največjem številu mi Slovenci kot najbližnji sosedje, ki uživamo plodove ilirskega pokreta, in kot integrirajoč del naroda, ki se imenuje tu slovenski, tam hrvaški. Dr. Fr. Ilešič, predsednik »Matic Slovenske«.

Razpis ustanov. Za leto 1909 se bodo podelile sledeče Karol baron Wurzbachove cesarice Elizabete ustanove za invalide in hiralce: a) tri ustanove po 120 kron za Ljubljance; b) tri ustanove po 60 K za rojake iz Kamnika, Homca in Jarš, in c) tri ustanove po 60 K za rojake iz Vintarjevca v občini Smartinski pri Litiji. — Te ustanove oddaja gospod Alfons baron Wurzbach, in sicer one za Ljubljance po nasvetu deželne odbora kranjskega, ustanove za Kamničane, Homčane in Jaršane po predlogu županstva v Kamniku in ustanove za Vintarjevčane po predlogu županstva občine Smartno pri Litiji. Pravico do teh ustanov imajo v prvi vrsti ubožni in c. kr. vojaški invalidi iz imenovanih krajev od stražmojstra ali narednika nizdol, ki so lepega vedenja in vsled v vojni zadolženih ran nezmožni, da bi se sami mogli preživeti. Ako bi se za omenjene ustanove ne zgledalo zadostno število c. in kr. vojaških invalidov z opisanimi lastnostmi, tedaj imajo pravico do njih tudi drugi reveži iz imenovanih krajev, ki so lepega vedenja in se radi boleznin in starosti ne morejo sami preživeti. V obeh slučajih je dokazati s posebnimi občinskimi, po c. kr. političnem oblastvu potrjeni spričevali neomadeževanost prošencev. Prošnje je vložiti prosilcem iz Ljubljane pri magistratu stolnega mesta Ljubljane, drugi prosilci pa naj vložijo vsak pri županstvu svoje občine in sicer najkasneje do 20. avgusta 1909.

Umrla je v Trstu soproga c. kr. poštnega poduradnika gospa Terezija Pešelj.

Nevihito s točo so imeli, kakor poroča »Edinost«, predvčerajšnjim tudi v Gorici. Nevihita je bila tako huda, da je polomila mnogo drevja in je napravila precej škode na vrtih.

Poizkušen samomur. Na Opčinah si je pognal kroglo v glavo trgovski agent Hektor Fait.

Nevesta, ki je bila puščena pred cerkvijo na cedilu. Minulo nedeljo popoldne je prišlo pred cerkev sv. Justa v Trstu precejšnje število dvouprežnih kočij z livriranimi fijkarji. V kočijah je sedela — po videzu — precej visoka gospoda, imela se je vršiti neka poroka. V rečenih kočijah so bili nevesta, starejši, starši neveste itd. Čakali so dobre pol ure, ko je h kratu prišel neki javni postrešček, ki je javil nekemu gospodu, sedečemu v eni kočiji, da — ženin ne pride. Nato so gospoda dali obrniti kočije ter so se vrnili v mesto. Poroka se je torej izjalovila. Da morata biti dotična ženin in nevesta iz boljših, odličnejših krogov, pričča že dejstvo, da »Piccolo«, ki prinaša sicer kar cele kolone, če se kje skregate dve babnici, o tem nič ne poroča.

Mažarsko gledališče v Slavoniji. Mažari so poslali v Slatino mažarsko gledališko družbo, da ondi gostuje. Gostovanje pa je bilo onemogočeno, ker je hrvaško prebivalstvo pobilo vsa okna na zgradbi.

Meteorološki mesečni pregled. Minoli mesec, mali srpan, je bil v prvi polovici hladen, v drugi topel. — Opazovanja na toplomeru dajo povprek v Celzijeveh stopnjah: ob sedmih jutraj 14°, ob dveh popoldne 23°, ob devetih zvečer 18°, tako da znaša srednja zračna temperatura tega meseca 18°, za 0° pod normalom; največ 31° dne 26., najmanj 8° dne 9. jutraj. Opazovanja na tlakomeru dajo 734,7 mm kot srednji zračni pritisk tega meseca, za 1,3 mm pod normalom; najvišji 742,3 dne 18. jutraj, najnižji 726,8 dne 7. opoldne. — Mokrih dni

je bilo 13, padlo je pa 96,2 mm dežja; največ 26,6 mm dne 20.; toda na zadnjih 11 dni pride samo 2,8 mm, tako, da je nastala precejšnja suša. — Med vetrovi je najčestje pihal jugovzhodni, pa tudi jugozahodni in veliko zaostajal. — Nevihito smo imeli ob dveh, meglo ob štirih dnevih. — Tekočega meseca, velikega srpana, pride luna dne 25. popoldni v zemljino obližje.

Koroške novice.

k Prevalje. — Občni zbor posojilnice razveljavljen. C. kr. deželno kot trgovsko sodišče je odklonilo prošnjo prevaljske posojilnice za registracijo novih, nemščurskih odbornikov, ker je bil občni zbor sklican popolnoma nepostavno, in je razveljavilo tudi tiste nasprotnne deleže, ki so bili tik pred občnim zborom sprejeti brez odborove seje. Vršiti se bo moral torej nov občni zbor. Radovedni smo, kaj bo ukrenila sedaj celjska zveza, da ne pride z njeno krivdo posojilnica kot prvikat v roke našim narodnim nasprotnikom.

k Svetna vas. — Požar. V ponedeljek, 2. avgusta, je bajle po nekem dečku zaneten ogenj z vso silo v naši vasi butil na dan. Silen veter je pospeševal razširjenje. V kratkem je bilo sedem hiš in nekaj gospodarskih poslopj v ognju. Momi, pri katerem je izbruhnil ogenj, si je pri gašenju polomil tudi še roko. Zgorelo je večinoma samo revnim posestnikom, ki so zavarovani le za majhne svote ali pa nič. Na pogorišče je prišlo v kratkem času 10 požarnih bramb, ki so kmalu lokalizirale ogenj in preprečile še večjo nesrečo. Zgorelo je več svinj, ena krava in mnogo perutnine. Tudi pohištvo, poljski prideiki in seno je uničeno; ljudstvo je bilo namreč na polju in je prišlo vsepovsod prepozno. Nek posestnik je imel okoli 1000 kron doma v kovčegu, »ker so tu bolj varne«. Tudi te bi zgorele, da niso zadnji moment iztrgali gorečih okenj in z drogov izirvali že ožgani kovčeg na plano.

Štajerske novice.

š Pod Hochenburgerjem. Te dni je bil povabljen pred preiskovalnega sodnika mariborskega okrožnega sodišča nek Slovenec kot priča v neki kazenski zadevi. Vabljen je bil na deveto uro predpoldne. Ko ga je sodnik malo pred deseto uro poklical v sobo in pričel nemški izpraševati, je omenjeni Slovenec takoj zahteval, da se vrši zaslišanje v slovenskem jeziku. Na to zahtevo mu je sodnik odgovoril, da mora potem pač na hodniku še čakati. In čakati je moral do 12. ure. Ko je že 12. ura minila, ga je poklical pred se nek drugi sodnik, kateri govori po prav dobro slovenski, ki pa menda po naročilu dr. Hochenburgerja ni hotel izpregovoriti niti ene slovenske besedice, akoravno je pričal govorila izključno slovenski. — Ta slučaj zopet lepo osvetljuje delovanje justičnega ministra Hochenburgerja in pa sploh sedanje vlade, za katero se tako gorko zavzemajo slovenski liberalci s tega, da napadajo naše poslance, ki so ji napovedali skrajni boj.

š Ljutomer. Zlobna liberalna klika dolži imenoma v »Nar. Listu« št. 33 občečislana gospoda kaplana O. Škamleca kot dopisovalca članka iz Ljutomera glede nemških napisov v trgu. Prosimo, da resnici na ljubo cenjeno uredništvo nam v prvi vrsti potrdi resničnost sledečih točk: 1. Gospod Škamlec ni dopisovalec »Slovenca«. 2. Ni torej pisal ne tega, ne preje omenjenega dopisa. 3. Ta dopis je iz peresa resnicoljubnega lajka ter tudi inspiriran ni od vč. g. Škamleca. (Potrdnjemo. Ured.) Sploh pa izjavljamo, da vod jo našo stranko večinoma lajki, ki trezno mislijo in sprevidijo, kam pelje liberalizem, ki od dne do dne bolj uvidevajo, da edino naša stranka resno in plodonosno deluje v prid slovenskega ljudstva. Dokaz so nam: politični shodi, socialni tečaji in tudi uspešno delovanje katoliško-narodnih društev. Liberalci le pozna mržnjo do vsakega katoliškega podjetja, narodnost mu je postranska stvar. Duhoviti liberalci, umiravljeni uradnik Kocuvan, se je izrazil, da raje podpira nemško šolo, nego po njegovem mnenju »klerikalno« Franc-Jozefovo šolo. — Sicer pa ljubomerska Franc-Jozefova šola ni nikakor »klerikalna« šola, ker žalibože pripada večina učitelstva liberalni stranki; torej večina učitelstva podpira liberalna društva, njih podjetja in časopise. Koliko pa je na tej šoli indiferentnih moči, teh ravno tudi ne moremo prištevati našim soboriteljem. Liberalci pač izgubljajo trdna tla, iščejo v svoji obupnosti škodovati v prvi vrsti onim duhovnikom, ki so trdni stebri naše stranke. Laž pa ima kratke noge, zato tudi pri naših značajnih pristaših ničesar ne opraviho!

š Točo so imeli predvčeraj tudi v Celju in okolici. Napravila je precej škode po vrtovih, poljih in brajlah.

š Veliko škodo je toča predvčerajšnjim napravila tudi v ptujski in laški okolici.

š Utopljenka. Dne 4. t. m. so potegnili pri Hrastrniku iz Save žensko truplo, ki je bilo že precej razpadeno. Konstatirali so, da je utopljenka identična z 60letno Marijo Tomšič, pristojno v Vače pri Litiji, katera je 6. julija t. l. skočila v Litijo z mostu v Savo. Truplo so pokopali na Dolu.

EVHARISTIČNI KONGRES V KOLINU.

Kolin, 4. avgusta. Dospel je semkaj papežev legat kardinal Vanutelli. Pozdravila sta ga nadškof kardinal Fischer, in nadžupan Wallraf v imenu mesta. Nato je imel kardinal slovesen vstop v stolno cerkev. Ulice, po katerih se je pomikal spreved, so bile okrašene in v zastavah.

Danes je kardinal vsprejel nad 1000 kongresnih udeležiteljev, med temi mnogocerkvenih knezov in deputacij. Popoldne je bil odprt kongres v stolni cerkvi. Škof Namurski je imel kakor predsednik stalnega odbora otvoritveni govor, v katerem je pojasnjeval svrhe kongresa. Kardinal Vanutelli je sporočil pozdrave papeža in zaželel kongresu dober uspeh. Kardinal Fischer je pozdravil udeležence kongresa kakor višji pastir kolinske nadškofije, nadžupan v imenu mesta. Sledila so predavanja.

Ljubljanske novice.

š Sestanek Orlov, ki pridejo že v soboto v Ljubljano, bo v soboto zvečer v »Unionu«.

š Iz »svobodne« Ljubljane. »Politično negospodarsko in neizobraževalno društvo v Vodmatu« je sprejelo, kakor smo v ponedeljkovi številki poročali, nezaupnico vsem liberalnim postancem in to na predlog gosp. Fortiča soglasno. Prav ste povedali: »fetušali« so jo. V torkovi številki pa poje »knjigovodja« Miha neko veliko laž, češ da ima društvo veliko prijateljev. Kar poglejmo jih! Ko se je društvo ustanovilo, je imelo 140 članov, medtem ko jih danes šteje okoli — 50. Pa še teh si ne sme privajati vsih. Par odbornikov bo v kratkem izstopilo, potem naj pa kar mladi gosp. praktikan, ki je šele 45 let star, iz svojega odriva po 5 K mesečno! Saj ne bo »ksindl« notri hodil! Prav, »ksindl« je spregledal, zato pa ne mara za društvo! Čudno se nam pa zdi, da c. kr. vlada dopusti, da je imelo in še ima društvo člane, ki niso 24 let stari! C. kr. vladi priporočamo, naj se malo za nima za to stvar! In končno vprašamo, ali je dopustno, da društvo na ukaz župana sestavlja imenik onih Vodmatčanov, ki ne trobijo v liberalni rog; ta seznam se hrani na magistratu ter se pri prošnjah zmiraj gleda, je li kdo član tega društva ali ne. Več o tem bi vedel povedati gospod Miha in pa mestni magistrat sam! Odgovorite samo na to: »Ali in zakaj so dobili trije hišni posetniki v Zalokarjevi ulici vodomere? Po našem mnenju gotovo zato, ker so leta 1907. volili »vseslovenskega« bankirja Ivana Hribarja! Odgovorite torej! Ko odgovorite, bomo pa še nadalje vprašali. Do svidenja torej!

š Vsi čč, člani duhovnega podpornega društva se opozarjajo na občni zbor tega društva dne 9. avgusta t. l. ob pol 3. uri popoldne v knjižnici knezoškofijske palače. — Odbor.

š Novi divizionar generalni major Ludovik Matušek je že došel v Ljubljano. Včeraj so se mu predstavili častniki.

š Najvestneši davkoplačevalec bo moral odslužiti plačati kazen. — Oseba dohodarina za leto 1909. in ljubljanski davčni urad. Za sedanjio draginjo že itak neznosno visoko dohodarino zvišuje umetno še ljubljanski davčni urad s tem, da morajo davkoplačevalci plačevati kazni, in to ne po lastni krivdi, temveč vsled krivde — birokratskega šimelna. Niso razpošiljali, kakor druga leta, »plačilne naloge«, tako, da nihče ni vedel, koliko ima plačati davka. Razpošiljajo se pa sedaj »Opomini«, na katerih stoji med drugim »debelimi črkami natisnjeno: »Ta opomin naj se s plačilnimi dokumenti (davčne knjižice, plačilni nalogi) k plačevanju seboj prinese«. — Malo višje pa je z navadnimi črkami tiskano, da se mora za vsaki dan po dostavljenju »Opomina« plačati prvih 7 dni po 10 vin., nadaljnjih 7 dni po 20 vin. kazni; čez 14 dni pride pa davkoplačevalec itak na boben. — Na vprašanje pri davčnem uradu, zakaj se pošiljajo »Opomini«, ko se niso prej dostavljali »plačilni nalogi«, se dobi lakonični odgovor, da letos še ni nihče dobil »plačilnega naloga«, ker se znesek plačujoče dohodarine za posameznega davkoplačevalca za tekoče leto ni pravočasno določil. Ti prvi »Opomini« so izdani na podlagi lanske odmeritve davka; tako da bode davkoplačevalec o Božiču, ko dobi drugi »Opomin« (za drugo polovico), debelo gledal, kako da ima v drugi polovici (v slučaju zvišanja davka, kar se kaj rado zgodi) več plačati kot v prvi, in kazen seveda zopet. — Da je to istina, kaže sledeči slučaj: Neki ljubljanski davkoplačevalec je dobil 3. t. m. »Opomin«, 4. t. m.

je plačal na »Opominu« označeno svoto in tudi kazen se mu je pripisala! Na vprašanje, zakaj mora kazen plačati, je dobil zgoraj označeni odgovor, zraven je pa še izvedel iz neke velike knjige po uradniku, da se mu je dohodarina zvišala, ker ima pričakovati o Božiču »Opomin« z višjim zneskom. Dne 4. t. m. so torej vedeli na davčnem uradu, koliko ima dotičnik plačati za tekoče leto, vendar mu niso doposlali »plačilnega naloga«, temveč 3. t. m. »Opomin« na podlagi lanske odmeritve. — Čudne so birokratske muhe, najvestnejši davkoplačevalec bo moral po tem kopitu odslej kazni plačevati. — Merodajni faktorji, posežite tu vmes!

Ij Nadporočnik Maister je danes z rodbino odpotoval na svoje novo mesto v Galicijo. Ko zapušča domovino, pozdravlja tem potom vse svoje prijatelje in znance.

Ij Pivovarna Auer. Predvčerajšnjim je »Slovenec« došla notica o po Ljubljani razširjeni govorici, da se je gosp. dr. Oražen odpeljal na Dunaj sklepav pogodbo za prodajo svoje pivovarne. Danes se nam poroča, da se dr. Oražen s soprogo nahaja v Kostanjevici.

Ij Že drugi slučaj. Nekdo je dobil večeraj popoldne od mestnega fizikata obvestilo, da je vsled nalezljive bolezni njegovega otroka kontumaciran ter da ima takoj zapustiti službo. Dotičnik je takoj nato šel v »Mestni Dom« ter naznanil, da naj se pride takoj po otroka z vozom, s katerim se prepeljava nalezljivo bolne osebe. Rečeno je bilo, da pridejo z vozom ob 7. uri zvečer po otroka na dom. A po 7. uri zvečer se je pa sporočilo, da ne pridejo. Lastnik je imel otroka pripravljenega že od 6. ure naprej, in ko ga z izvoščekom ni smel prepeljati, ga je nato moral oče sam nesti v bolnišnico. Torej prosimo natančno pojasnila, iz katerih razlogov ni mogla rešilna postaja za nalezljive bolezni v Ljubljani prepeljati omenjenega otroka v bolnišnico? Lastnik je bil takoj pripravljen dati otroka v bolnišnico, ko je sprejel dotično obvestilo glede kontumaca od mestnega fizikata. Naj se napravi pri rešilni postaji velikemu mestu primeren red.

SLOVENSKO-HRVATSKI PEDAGOŠKI IN KATEHETSKI TEČAJ.

Doslej se je prijavilo 17 katehetov iz Hrvatske. Upati je, da se bo to število še pomnožilo in da bodo gg. iz vseh slovenskih škofij, zlasti pa iz ljubljanske, prišli v Ljubljano prihodnji torek, oziroma tudi v sredo v karmoč povolnim številu. Skupno kosilo se bo naročilo le tedaj, če bo zadostno število priglasičencev. Spored se je izpremenil v toliko, da bodo praktični nastopi v Lichtenurničnem zavodu, ker so v Marijanišču zaradi zidave obdržali čez počitnice le malo gojencev. — Razstava katehetskimi učil bo v »Katol. Tiskarni« v dvorani tretjega nadstropja ob vhodu v zborovalno dvorano.

Cerkveni letopis.

c Ponižna prošnja za novo cerkev v Podgradu v Istri. Vemo, da nam bode marsikateri zameril, da tudi mi trkamo na usmiljena srca in prosimo podpore. Saj ne bi radi, a prisiljeni smo. Za vse mogoče dobre namene se dandanes prosim, upamo, da smemo prositi tudi za novo cerkev. V Podgradu smo, v kraškem središču severne Istre, sedežu županstva, c. kr. okr. sodnišnje in različnih c. kr. oblastnij, a nimamo cerkve! Imamo sicer malo kapelico sv. Jakoba, brez zakristije in brez zvonika, pa ta je tako majhna, da ne morejo noter niti vsi šolski otroci, medtem ko morajo verniki med službo božjo stati zunaj cerkve, izpostavljeni vsem vremenskim nepravilnostim. In tudi to cerkvico bo kmalu razjedel zob časa. Že pred 50 leti se je nameravalo zidati novo cerkev, a ni bilo mogoče, ker ni bilo zadosti sredstev, ljudstvo pa je tukaj tako siromašno, da na noben način ne more zmagati vseh stroškov. To bo priznal vsak, kdor pozna te kraje. Res je, da se je v teku let nabrala precejšnja svota denarja, pa ta od daleč ne zadostuje za dokončanje dela, ko je, posebno dandanes, vse tako drago, bodisi delavci, kakor material. Ali naj tedaj ostanemo za vedno brez cerkve? Ne moremo! Zaupajoč tedaj na božjo pomoč in na pomoč usmiljenih ljudi, lotili smo se letos težkega dela, zidanja nove cerkve, in sedaj vrlo napreduje. Ker pa sami navzlic že nabranemu denarju in podpori domačega ljudstva ne zmoremo vseh stroškov, prisiljeni smo trkati na usmiljena srca in prositi pomoči. Zato se obračamo na dobra slovenska, krščanska srca s ponižno prošnjo, da bi nam vsak, kdor le more pomagati z malim darom. Vsak, tudi najmanjši dar hvaležno sprejmemo. Usmilite se nas, pomagajte nam! Dobro naše ljudstvo bo molilo za Vas, svoje dobrotnike, a Vaše ime bode zapisano v »Knjigo dobrotnikov« za vse čase. Za vse dobrotnike se bodo vedno opravičevali sv. maše. Darovi se bodo svoječasno po ča-

sopisih objavili. To je priznal tudi prečastiti tržaško-koperski škofijski ordinarijat, kateri je z dopisom od dne 4. julija 1909, št. 108/6, prošnjo odobril in vernikom najtopleje priporočil. V nadi, da naše trkanje na dobra slovenska srca ne bo ostalo neuspešno, se vsem dobrotnikom najtopleje zahvaljujemo. Dobri Bog Vam povrni tisočkrat! — Udano oskrbništvu nove cerkve v Podgradu v Istri.

Iz Cerkulce.

Uredništvu »Slovenca« v Ljubljani. Z ozirom na dopis v štev. 172 z dne 31. julija t. l. zahtevam, sklicevaje se na določbo § 19 tisk. zak., da natisnete pravčasno, na istem mestu in z istimi črkami sledeči stvarni popravek: Ni res, da je hotel pri kroni kovačnica za liberalne dopisne; res pa je, da se tam ni skoval noben dopis niti za »Slov. Narod« niti za kak drug list. Franc Homovc, lastnik gostilne pri Kroni.

Razne stvari.

Za proslavo bolgarske neodvisnosti. Bolgarska izda v proslavo bolgarske neodvisnosti za 164 milijonov jubilejnih znamk, na katerih bodo slike važnih momentov iz bolgarske zgodovine. V promet pridejo te zanimive znamke šele drugo leto.

— † Arhitekt Josip Zitek. V torek je umrl v Pragi graditelj praškega »Narodnega gledališča«, arhitekt Josip Zitek, v 78. letu svoje dobe. Zitek je začel izvajati svoj monumentalni plan v maju 1868, ali, ko je gledališče bilo skoraj dogotovljeno in v avgustu l. 1881. povodom cesarjevega obiska, provizorično odprto, je požar dne 21. istega meseca uničil njegovo krasno streho in notranjost. — Sedanjostreho »Narodniho divadla« in stavbo do Tylova dogradil je bivši asistent Ziteka, profesor Schulz. Pokojni J. Zitek bil je profesor na praški tehniki od leta 1864.

Velik požar v Draždanih. Mesto Draždane ima liki dunajskemu prastru svoj »Vogelwiese«, na katerem nudi v poletnem času nebroj različnih zabavnih zavodov in velikih gostilnih zabavnih razvedrilo. V ponedeljek zvečer okrog 6. ure je pa v neki gostilni, kjer so prodajali glasovite norimberške klobasice, vsled nepredvidnosti gosta, ki je vrzel gorečo vžgalico v zastor na vratih, nastal ogenj, ki se je razvil v ogromen požar. Zmešnjava, ki je nastala, je nepopisna; v vseh šotorih in gostilnah je bilo navzočih okrog 40 tisoč ljudi, ki so skušali v divjem begu uiti pogubonosnemu elementu. K sreči ni nikdo razun treh vojakov, katere je ubila eksplozija plinov, mrtev. Pogorelo je 60 velikih šotorov, okrog 40 vrtiljakov in 60 do 80 manjših šotorov in prodajaln. Pri zadetih je mnogo Avstrijcev; škoda znaša dva milijona mark.

Samoumor zdravnika. V Budimpešti se je s tremi streli iz revolverja ustrelil zdravnik dr. Anton Zirkelbach, ker ni napravil skušnje za vseučiliškega docenta.

— Muzej čeških manjšin. V Pragi se ustanovi muzej, kjer bodo razstavljene stvari, ki se tičejo kulture čeških manjšin.

Noe pogorel! Pomorski inženjerji in ladjestavci v Detroitu so imeli nedavno velevažno posvetovanje; šlo se je namreč zato, da imenujejo starega Noa za častnega člana svojega društva. Profesor na michiganskem vseučilišču H. S. Sadler, je bil za predlog, češ, da je bila njegova barka izvrstno konstruirana, ker je nosila tako velik tovor. Navdušeno je končal svoj govor: »Noe je oče ladjedelstva, največji inženjer izmed vseh. Njegova barka je največ koristila človeštvu, več še, nego Deweyeva flota pod Manilo!« Ta nerodna Sadlerjeva zadnja opazka je pokvarila Noeto vse; patriotični Američani so zagnali krik in začeli neusmiljeno kritizirati Noetovo barko in njegove sinove. Nazadnje se je z vsemi proti enemu glasu sklenilo, da Noe ni vreden postati častni član društva pomorskih inženjerjev in ladjedelcev. Ubogi Noe!

Grozen požar v Loscu. V Loscu je grozen požar uničil 40 hiš in 50 gospodarskih poslopj. Zgorela je ena ženska, tri osebe so pa nevarno opečene.

Kruh iz cvetlic. V bajni Indiji raste mnogo cvetlic, ki služijo vrojenemu ljudstvu kot hrana. Posebno v čisljih imajo Indijci cvetje nekega drevesa, ki je imenujejo »Mliowad«. Velikanske množine teh cvetov se vsako leto porabi za različne jedi. Cvetje je temnorumeno in ima debele, mesnate liste. V svežem stanju jih devljejo v kolač, ki ima po njih fin, slasten vonj; v prvi vrsti pa cvetje suše, zmeljejo v moko in napravljajo iz nje kruh. Ako se cvetje stlači in postane peti

kakor n. pr. grozdje in drugo sadje, pa se dobi prav prijetno vino iz njega. Tudi žganje kuhajo iz teh cvetov, ki je jako priljubljeno pri Indijcih.

Naše vžgalice!

Na razna vprašanja odgovarjamo, da se naj vsa naročila na naše vžgalice »V korist obmejnim Slovincem« naslovi na »Gospodarsko zvezo« v Ljubljani, koja ima vedno zadostno zalogo in je v položaju, vsako naročilo najtočnejše izvršiti.

Sezajte pridno po njih, nobena hiša naj ne bo brez njih. Zahtevajte jih v vseh gosti nah! Zahtevajte jih v vsaki prodajalni in vsaki trafiki!

Telefonska in brzojavna poročila.

EVHARISTIČNI SHOD V DUBROVNIKU.

Dubrovnik, 5. avgusta. Zborujemo na slavnih zgodovinskih tleh. Navzočih 10 škofov, 300 duhovnikov. Dubrovnik napravil na nas najboljši vtis. Popoldne dojdejo dijaki iz Spljeta.

KLOFAČ POTUJE V AMERIKO.

Praga, 5. avgusta. »Česke Slovo« poroča, da odpotuje Klofač s »Sokoli« v Ameriko, kjer ostane več časa.

ZASEDANJE ČEŠKEGA DEŽELNEGA ZBORA.

Praga, 5. avgusta. Češki višji deželni maršal knez Ferdinand Lobkovic je izjavil, da mu ni nič znanega, da se skliče 27. t. m. češki deželni zbor.

ČRNOGORSKI KRALJ.

Cetinje, 5. avgusta. Dne 14. avgusta bo 50 let, odkar je nastopil črnogorski knez Nikolaj vladu Črne gore. V Črni gori nameravajo kneza ob tej priliki proglasiti za črnogorskega kralja. Vrše se tozadevni diplomatični dogovori. Ugovora doslej ni bilo od nobene strani.

POVIŠANA KAZEN ČEŠKEMU DEMONSTRANTU.

Praga, 5. avgusta. Demonstrantu I. Režaku ob decembrskih čeških demonstracijah je povišalo praško višje deželno sodišče po ličinskem okrožnem sodišču odmerjeno mu trimesečno poostreno ječo na šest mesecev.

AVSTRIJSKA TRGOVSKA BANKA.

Most, 5. avgusta. Prade in Haska sta volžila prošnjo za ustanovitev »Avstrijske trgovske banke«.

PRIJETA RUSKA VOHUNA?

Krakov, 5. avgusta. Pred dnevi so aretirali zaradi vohunstva ruska časnikarja Ivana Dekiertha in Mariana Kozlovskega. Predvčerajšnjim so pa zaprli v vohunstvo zapletenega brivskega pomočnika Ladislava Wakalarczyka.

IZGUBE SRBSKEGA EKSPORTA.

Zemun, 5. avgusta. Srbski trgovinski minister Jaša Prodanović je poročal min. svetu, da so srbski trgovinski eksporterji izgubili pri živinskih eksportih v Solun, Kajiro in Aleksandrijo nad poldrug milijon frankov.

ZEPPELIN DOŠEL V KOLIN.

Kolin na Renu, 5. avgusta. Zeppelin je s svojim zrakoplovom po sedemurni vožnji danes ob 11. uri 38 minut srečno priplul v Kolin.

GRŠKO-TURŠKI SPOR.

Atene, 5. avgusta. Grška ne name-rava odpoklicati svojih častnikov s Krete, kakor to zahtevajo Turki, češ, da so grški častniki na Kreti le instruktorji po želji velevlasti, na katere naj se obrnejo Turki.

VELIKI VEZIR O KREČANSKEM VPRAŠANJU.

Bukarest, 5. avgusta. Veliki vezir je izjavil, da se na Kreti ne sme dotakniti sultanova suvereniteta. Upa, da pri sedanjih grški vladi, ki je lojalna, ne pride do vojske z Grško.

TURČIJA SE PRIPRAVLJA NA VOJSKO.

Carigrad, 5. avgusta. Priprave za vojsko z Grško se nadaljujejo in so vsak dan obširneje. Vsa dan odpošljejo vozove z municijo proti meji. Vprašanje Krete je dnevni pogovor. Splošno se povdarja, da mora Turčija z vojsko proti Grški dati malim balkanskim državam eksempl.

MLADOTURKI PROTI SRBOM.

Solun, 5. avgusta. Mladoturški odbor je solunski predsedniku mladoturške srbske organizacije, da so mu došla pisma, ki dokazujejo, da so srbske organizacije v zvezi z Grki. Mladoturki groze, da razpuste v

Stari Srbiji in Makedoniji vse srbske šole in izženo srbske učitelje.

POMOŠČENJA V RUSIJI.

London, 5. avgusta. Povodom svojega obiska na Angleškem je pomilostil car več sto političnih hudodelcev. Na Osbovu straži carja 200 angleških policistov.

MIR V BARCELONI.

Pariz, 5. avgusta. Vsa danes došla poročila zatrjujejo, da je v Barceloni popoln mir. Vesti, da bi bile sežgane redovnice, dementirajo, pač pa je bilo umorjenih mnogo duhovnikov in redovnikov. Knjižnica piaristov, broječa 80.000 zvezkov, je vsa uničena.

BARCELONSKE ŽRTVE.

London, 5. avgusta. Ob bojih v Kataloniji je padlo 2000 oseb, 300 vstašev so usmrtili, 150 jih še čaka smrtne obsodbe.

Izvid gda. dr. H. Franka, ravnatelja in primarija oddelka bolnice v Meranu.

Gdu. J. Serravallu

v Trstu.

Potrujem Vam, da smo Serravallovo kina-vino z železom v naši bolnici z izvrstnim uspehom rabili v slučajih velike slabosti in slabokrvnosti.

V Meranu, 20. februarja 1906.

M 292 (25)

Dr. H. Frank.

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 5. avgusta.

Pšenica za oktober	12.82
Pšenica za maj 1910	14.02
Rz za oktober l. 1909.	9.97
Oves za oktober	7.55
Koruza za julij 1909	7.72
Koruza za maj l. 1910	7.08
Efektiv: — — —	

Meteorološko poročilo.

Vilina n. morjem 306.2 m, sred. zračni tlak 735.0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Oblobo	Padačina v 24 urah v mm
4 9. zveč.	734.7	12.3	sl. jug.	dež	
5 7. zjut.	34.3	12.8	brezvetr.	oblačno	32.9
2. pop.	33.9	20.7	moč. svzh.	skoro obl.	

Srednja včerašnja temp. 12.3°, norm. 19.6°.

Zahvala. 1—1

Ob bridki izgubi, ki nas je zadela s smrtjo naše iskreno ljubljene hčerke

Tončke

izrekava tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znanec za izraženo sočutje in za mnogoštevilno spremstvo na zadnji poti k večnemu počitku najprisišnjejo zahvalo.

Idrija, dne 4. avgusta 1909.

Josip in Franja Peternel.

Zahvala. 1—1

Za mnogobrojne dokaze iskrenega sočutja povodom bridke izgube našega ljubljenega očeta, brata, strica itd. gospoda

Ivana Javornik

posesnika na Krki

izrekamo najtoplejšo zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znanec za njihovo tolažbo in spremstvo na poslednji poti.

Posebno zahvalo izrekamo preč. duhovščini za tolažilne obiske, dalje g. dr. Rudolfa Repiču za njegovo požrtvovalno skrb, ki jo je izkazal rajnkemu v njegovi bolezni.

Iskreno se zahvaljujemo tudi slavni požarni brambli, ki je spremila rajnkega k zadnjemu počitku.

Končno srčna hvala sploh vsem, ki so na katerikoli način izkazali svojo ljubezen in sočutje dragemu pokojniku, bodisi v času njegove bolezni, bodisi, da so ga spremili na zadnji poti.

Vsi ti dokazi ljubezni in sočutja do nepozabnega rajnkega so nam v veliko tolažbo v teh žalostnih dneh. Vsem presrečna zahvala.

Krke, dne 5. avgusta 1909.

Žalujoči ostali.

Priporočamo našim gospodinjam pravi :FRANCKOV: kavni pridatek iz zagrebške tovarne.

Ustanovljena
leta 1854.

Prva domača slovenska pivovarna

Telefon
št. 210.

G. AUER-jevih dedičev

Ljubljana, Wolfove ulice šte. 12, Ljubljana

Priporoča slavnemu občinstvu in spošto-
vanim gostilničarjem svoje izborni

marčno pivo

v sodcih in steklenicah

Znanost in umetnost.

† Glasbeni ravnatelj in skladatelj Anton Foerster v Ljubljani je šel ta mesec v zaslužni pokoj. Od leta 1865. do konca meseca julija 1867 je bilo njegovo delovanje v Senju, potem pa skozi 42 let nepretrgoma v Ljubljani. Tu je bil najprej pevovodja v Citalnici in kapelnik »Dramatičnega društva« do leta 1868. Zamislivši si službi z drugimi bil je potem 41 let v stolni cerkvi organist in kapelnik, 38 let učitelj petja na c. kr. srednjih šolah, 32 let ravnatelj orglarske šole, 19 let učitelj petja v semenišču duhovnov in 38 let učitelj petja in klavirja v dekliškem zavodu Huth-Hanss. Kakor skladatelj je Anton Foerster zložil mnogo cerkvenih raznovrstnih skladb, tako nad 150 liturgičnih del (maše, rekviem, gradualije, offertorije, Te Deum, Tantum ergo itd.), ali samo za petje ali pa s spremljevanjem orgel in tudi orkestra, k temu nad 100 slovenskih pesmi, poleg teh dva zvezka »Cecilije« za mešani in dva zvezka »Cantica sacra« za moški zbor. Za »Cerkveni Glasbenik« je F. uredoval priloge skozi 31 let, in pošiljal v razne tuje zbirke prispevke za petje in orgle. Za zasluge na polju cerkvene glasbe je bil Foerster odlikovan z vitežkim redom sv. Silvestra. Ne manj je skladal za posveto glasbo, odlikoval se je skoro v vsaki stroki. Izšlo je od njega poleg samosplovov in klavirskih komadov okoli 100 slov. moških ali meš. zborov, tudi z orkestrom. Domovini. Vodnikov venec. Turki na Slevici, tridejanska opera Gorenjski slavček, kranjska slavn. koračnica za turško glasbo, slovanska suita v 5. delih za simf. orkester i. dr. Kakor pedagog je izdal Foerster pevsko šolo, klavirsko šolo, nauk o harmoniji, modulaciji in kontrapunktu. Tudi izven Ljubljane vidimo domačega našega umetnika na delu; tako je l. 1906. predaval na Dunaju, v cerkveno-glasbenem kurzu, isto tako eno leto pozneje v Gorici. Konečno naj omenimo, da je Foerster častni ud »Glasbene Matice« in nekaterih pevskih društev. Srečam, polnim priznanja in hvaležnosti pozdravlja danes naš narod neumornega delavca na glasbenem polju maestra Foerster, ko se poslavlja od javnega delovanja, od srca mu želimo, da bi še dolgo živel v krogu naroda, ki ga je s toliko ljubeznijo učil pevati himne Bogu in domovini. Mastru želimo, da v zasluženem pokoju uživa plodove zadovoljstva na svojem neumornem in kaj dolgem delovanju. Hvala našemu mastru! A ti, narod naš, spoštuj svojega ljubljence glasbene Muze in ljubi njegovo deco: — Foersterjeve skladbe.

Mentor. List za srednješolsko dijaštvo. Urejuje Anton Breznik. Izšla je 11. številka. Vsebine: Dr. J. Ev. Zorč: Sveti Vid. (Dalje.) Jos. Lavtižar: Na Notranjskem. (Konec.) Prof. Fr. Pengov: Kukačica. (Dalje.) Josip Logar: Poesia numine afflatur. (Konec.) Andrej Uršič: Navod za šahovo igro. (Dalje.) — Drobiz: Delavnost učenjakov. Friderik II. in Katarina II. o reformatorjih in jezuitih. — Računski stroj. Dne 1. septembra izide 12. številka; ž njo se zaključi 1. letnik. Upravišтво lepo prosi, da bi p. n. gospodje in cenjena društva, katerim smo poslali 3. številko, pa lista niso naročili, imenovano številko blagohotno vrnili.

Popolna

špecerijska oprava

se lahko poceni kupi. 2127 3-1
Naslov se izve pri upravištvu Slovenca.

Lepo solčno in zračno

stanovanje

je za oddati za november na šte. 26., cesta na južno železnico v I. nadstropju, 3 sobe, kuhinja, klet, drvarnica, podstrešje in lep vrt. Več se poizve istotem v II. nadstropju. 2132 3-1

Hiša

v Bohoričevi ulici 3, Vodmat
je naprodaj pod zelo ugodnimi pogoji.

Več se izve pri 2157 (1)

Nidolfu Hauptmannu, Resljeva cesta.

Spalne sobe

OPRAVA

temna, ki je komaj 5 mesecev
rabljena se takoj proda za gotov
2147 denar v Jenkovi ulici št. 13. 3-1

Takoj se sprejme zdravo, krepko 14-16
let staro deklico s primerno šolsko
1255 3-1 izobrazbo kot

učenko

v trgovino mešanega blaga.

I. Rudman, Krškavas, Dolenjsko.

Proda se pod ugodnimi pogoji in za nizko
ceno 1913 1

enonadstropna hiša

na Selu pri Ljubljani, Poljska cesta
šte. 20.

Poizvedbe v pisarni dr. Frana
Poček, odvetnika v Ljubljani, Stari
trg šte. 30.

C. kr.

priv.

1235 (4)

občna zavarovalnica Assicurazioni Generali v Trstu

ustanovljena leta 1831.

Jamstveni zakladi znašajo nad 346 milijonov kron.

Poslovni izkaz zavarovalnega oddelka na življenje:

	meseca julija 1909	od 1. jan. 1909
Vložilo se je ponudb	1582	11 905
za zavarovano vsoto	K 12.424.527.34	K 101.353.968.35
Izgotovljenih polic je bilo	1451	10.260
za zavarovano vsoto	K 12.004.477.93	K 86.985.420.41
Naznanjene škode znašajo	K 752.925.92	K 5.973.328.33

Naznanilo.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da izdelujem v
svoji novi, največji in po najmodernejšem sistemu ure-
jeni tovarni na Kranjskem za upogujeno pohištvo in
deščic (parket)

Stole, različne vrste od priprostega do naj-
finejšega izdelka, naslonjače, gugal-
nike, pisalne fotelje, obešalnike, mize v vsaki
velikosti, vrtni stole, stole za glasovir i. t. d.

Imam vedno veliko zalogo bukovih in
hrastovih na par prepariranih deščic
(parket po najnižjih cenah.)

Na zahtevo pošljem moj ilustrirani cenik zastoj in
franko.

Ivan Bahovec

tovarnar na Duplici p. Kamnik.

1971 (1)

Dr. DERČ
: odpotuje začasno :
2159 1-1

GOSTILNA

na račun

se odda

v Rožni dolini.

Vpraša se pri L. Tomažiču, zaloga piva,
2163 v Spodnji Šiški. 2-1

Proda se dvonadstropna

nova hiša

katera je še 18 let prosta od davka. Izve
se Ljubljana Trg-Tabor št. 5. 2146 3-1

DVA KNJIGOVEZA-POMOČNIKA

pridna in trezna delavca, posebno izvežbana
v izdelovanju zlate obreze, sprejme takoj
Družba sv. Mohorja v Celovcu, kateri
naj se pošljejo ponudbe z zahtevano teden-
2151 sko plačo. 5-1

2 učenca

sprejme takoj A. Sušnik, trgovina s špe-
cerijo in železnino. 2143 3-1

Zajamčena naravna poštena

istrska vina

belo, črno in fini šiler od 17 do 24 kron
100 litrov, fino vino za sv. maše od 40 do
55 kron 100 litrov, franko postaja Montana.
Ako da stranka posodo, 1 krono ceneje.
Fini domači tropinovec K 1'40 do 1'60 liter,
fini domači konjak K 4 do 6 liter.

Zaloga vina

Josip Ritossa

posestnik, Karolja (Istra).

Steckenpferd- mlijno-mlečno-milo.

346 41-0

Najmilejše milo za kožo
kakor proti pegam!
Dobiva se povsod!

Ilustrovani ceniki zastoj in franko

Ilustrovani ceniki zastoj in franko

Marijin trg šte. 1.

Največja zaloga najfinejših

barv

za umetnike, od dr. Schönfelda & Co.

Fine oljate barve za študije, akvarelne trde in
tekoče, tempera barve v tubah, pastelne barve.
Raznobarvna kreča. Zlate in raznobarvne bronze.
Pristno in kovinsko zlato, srebro in aluminij
v listih. Štampiljske barve. Ogilje za risanje.
Raznobarvne tinte in tuši. Slikarsko platno in
papir. Paleta, škatle za študije. Copiči za
umetnike, slikarje in pleskarje.

Najnovejši

slikarski vzorci in papir za vzorce po najnižji
ceni, najnovejši in moderne suhe, kemične,
prstene in rudniške barve.

Priznana najboljši in najizdatnejše

oljate barve

za pleskarje, stavbne in pohištvene misarje
in klane posostnike itd.

priporoča

Adolf Hauptmann

Prva kranjska tovarna oljnatih barv,
firnežev, lakov in steklarskega kleja.

Prodaja najboljšega misarskega

lima

po najnižji ceni,

karbolineja

samo boljše vrste,

gipsa

alabastra in steklastnega za podo-
barje in zidarje.

Ustanovljeno 1832.

Zahtevajte cenike!

Podružnice

Spljet, Celovec

in Trst

Delniška glavnica

K 3.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve ulice 2

sprejema vloge na knjižice in na te-
koči račun, ter je obrestuje po čistih 1/2%

Kupuje in prodaja srečke in vse vrste vrednostnih papirjev in po dnevnem kurzu.

Podružnice

Spljet, Celovec

in Trst

Rezervni fond

K 300.000.